KOMISJONI OTSUS (EL) 2015/1072,

1. oktoober 2014,

Saksamaa meetmete kohta ettevõtja Propapier PM2 GmbH toetuseks – riigiabi SA.23827 (2013/C) (*ex* NN 46/12) (*ex* N 582/07)

(teatavaks tehtud numbri C(2014)6837 all)

(Ainult saksakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt nimetatud sätetele ja võttes neid märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) 8. oktoobri 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti komisjonis samal päeval, teatas Saksamaa Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohaselt toetusest, mida on kavas anda ettevõtjale Propapier PM2 GmbH (vt punkt 2.2 „Abisaaja") suure investeerimisprojekti jaoks Eisenhüttenstadtis (Brandenburg-Nordost, Saksamaa) vastavalt regionaalabi suunistele aastateks 2007–2013 ([1]) (edaspidi „regionaalabi suunised"). Kavandatud abi registreeriti numbri N 582/07 all.

(2) Pärast lisateabe edastamist, mitme ametliku kaebuse laekumist ([2]) ning kohtumist Saksamaa ja abisaaja esindajatega võttis komisjon 2. aprillil 2008 vastu otsuse ([3]) mitte esitada teatatud abi kohta vastuväiteid.

(3) Pärast komisjoni otsuse vastuvõtmist 2. aprillil 2008 sai komisjon kaebuste esitajatelt uut teavet, milles vaidlustati komisjoni antud hinnang ja otsus mitte esitada abimeetme kohta vastuväiteid. 24. juunil 2008 edastas ka Smurfit Kappa Group plc (edaspidi „Smurfit Kappa") teavet ja palus komisjonil otsus tühistada põhjusel, et Propapier PM2 GmbH & Co. KG oli saanud taristuabina muid toetusi. Eelnimetatud väidetega tegelemiseks algatas komisjon eraldi uurimise numbri SA.36147 (C 30/10) ([4]) all.

(4) 5. augustil 2008 esitas Smurfit Kappa Euroopa Liidu Kohtule hagi komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse tühistamiseks.

(5) 7. novembri 2008. aasta kirjaga teavitas Saksamaa komisjoni toetatud investeeringu tegemisest. 22. detsembri 2008. aasta ja 13. jaanuari 2010. aasta kirjadega andis Saksamaa komisjonile teada mõnest muudatusest teatatud projektis.

(6) Kohtu 10. juuli 2012. aasta otsusega T-304/08: Smurfit Kappa Group plc *vs.* komisjon tühistati komisjoni eespool nimetatud 2. aprilli 2008. aasta otsus (edaspidi „komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsus"). Sel põhjusel pidi komisjon abimeedet uuesti hindama ja tegema uue otsuse; seega on ta samas olukorras nagu 2. aprillil 2008 ([5]).

([1]) ELT C 54, 4.3.2006, lk 13.

([2]) Siia kuuluvad järgmiste ühenduste ametlikud kaebused: Swedish Forest Industries Federation ja Finnish Forest Industry Federation, 20. detsember 2007 (registreeritud numbriga CP 365/07), Koninklijke Vereniging van Nederlandse Papier- en Kartonfabrieken, 3. jaanuar 2008 (registreeritud numbriga CP 3/08) ja Procelpac – Groupement français des fabricants de papiers et cartons d'emballage à base de cellulose, 22. veebruar 2008 (registreeritud numbriga CP 47/08).

([3]) ELT C 131, 29.5.2008, lk 6.

([4]) ELT C 7, 12.1.2011, lk 10.

([5]) Vrd komisjoni otsus, 23. märts 2011, riigiabi C 28/05 kohta ettevõtjale Glunz AG (ELT L 228, 3.9.2011, lk 22), ja komisjoni otsus, 11. mai 2012, riigiabi SA. 28855 (N 373/09) (*ex* C 10/09, *ex* N 528/08) kohta ettevõtjale ING – Restructuring aid (ELT C 260, 29.8.2012, lk 1).

(7) 14. augustil 2012 toimus komisjoni ja Saksamaa esindajate kohtumine, kus viibisid kohal ka abisaaja esindajad. Saksamaa edastas märkused 24. augusti 2012. aasta ja 5. veebruari 2013. aasta kirjadega.

(8) Tuleb märkida, et enne kui Saksamaa tohtis abi anda, pidi komisjon kõnealuse abi esmalt heaks kiitma. Saksamaa oli alustanud abi väljamaksmist alles pärast seda, kui komisjon oli vastu võtnud 2. aprilli 2008. aasta otsuse, mis lõpuks tühistati. Kohtus tühistamise tõttu tuleb aga toimida nii, nagu ei oleks komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsust kunagi vastu võetud ja Saksamaa kavandatud abi komisjonilt nõuetekohast heakskiitu saanud. Komisjon kandis selle juhtumi seetõttu numbri SA.23827 (2012/NN-46) all teatamata abi registrisse.

(9) 15. mai 2013. aasta kirjaga teatas komisjon Saksamaale oma otsusest algatada ettevõtjale Propapier PM2 GmbH antud regionaalabi suhtes menetlus vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikele 2 (edaspidi „algatamisotsus"). Komisjoni algatamisotsus avaldati 8. augustil 2013 *Euroopa Liidu Teatajas* ([6]). Huvitatud isikutel paluti esitada oma märkused.

(10) Saksamaa esitas oma märkused 15. juuli 2013. aasta kirjaga (2013/073407).

(11) Komisjon palus 20. septembri 2013. aasta e-kirjaga (2013/092832) ja 20. novembri 2013. aasta kirjaga (2013/113552) lisateavet, mille Saksamaa edastas 16. oktoobri 2013. aasta (2013/102801), 9. detsembri 2013. aasta (2013/123872) ja 21. jaanuari 2014. aasta (2014/007118) kirjadega.

(12) Smurfit Kappa edastas huvitatud isikuna märkused 6. septembri 2013. aasta kirjaga (2013/090228) (need saadeti 13. septembri 2013. aasta kirjaga (2013/091012) edasi Saksamaale) ja teatas võimalike lisamärkuste esitamisest. 30. septembri 2013. aasta kirjaga (2013/095929) palus komisjon esitada Smurfit Kappal oma märkused 30. oktoobriks 2013. 30. oktoobri 2013. aasta e-kirjaga (2013/107610) teatas Smurfit Kappa, et ei soovi lisamärkusi esitada, kuid palus menetluse kohta teavet. Komisjon vastas sellele 29. novembri 2013. aasta kirjaga (2013/119741). 14. oktoobri 2013. aasta kirjaga (2013/101451) vastas Smurfit Kappa märkustele Saksamaa.

(13) 30. septembri 2013. aasta kirjadega (2013/095932, 2013/095939 2013/095941, 2013/095942) teavitas komisjon ametliku uurimismenetluse algatamisest varasemaid kaebuse esitajaid (Swedish Forest Industries Federation ja Finnish Forest Industry Federation, Koninklijke Vereniging van Nederlandse Papier- en Kartonfabrieken ja Procelpac – Groupement français des fabricants de papiers et cartons d'emballage à base de cellulose), kes olid esitanud kaebuse esialgse uurimise raames enne komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmist (vt põhjendus 2), ja palus neil esitada märkused. Ükski nendest kaebuse esitajatest märkusi ei edastanud.

2. **ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS**

2.1. *EESMÄRK*

(14) Saksamaa soovis edendada piirkondlikku arengut, andes ettevõtjale Propapier PM 2 GmbH & Co. KG investeeringuteks ettenähtud regionaalabi uue paberivabriku rajamiseks Eisenhüttenstadtis; Eisenhüttenstadt asub Brandenburg-Nordostis, mis on abistatav piirkond vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktile a, kus piirkondlik abi ülemmäär on vastavalt Saksamaa regionaalabi kaardile 2007. aasta 1. jaanuarist kuni 2013. aasta 31. detsembrini 30 % brutotoetusekvivalendist ([7]).

2.2. *ABISAAJA*

(15) Komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuses märgitud abisaaja oli Propapier PM2 GmbH & Co. KG, mis on Progroup AG-le (edaspidi „Progroup") kuuluv suurettevõte.

([6]) ELT C 230, 8.8.2013, lk 39.
([7]) Riigiabi N 459/06 (ELT C 295, 5.12.2006, lk 6).

(16) Abisaaja ja kontserni suhe ettevõtjatena on järgmine: Propapier PM2 GmbH & Co. KG kapitalis osaleb usaldusühingu isiklikult vastutava osanikuna Propapier PM2 Beteiligungs GmbH [...] (*) %ga. Ettevõtjas Propapier PM2 Beteiligungs GmbH osalevad [...] %ga Propapier Papiererzeugung GmbH ja [...] %ga Jürgen Heindl. Propapier Papiererzeugung GmbH ainuosanik oli Progroup, mille aktsiatest [...] % kuulus JH-Holding GmbH kaudu Jürgen Heindlile. Ülejäänud [...] % Progroupi aktsiatest jagunesid järgmiselt: kahele osanikule kuulus kummalegi [...] % suurune osalus ja ühele osanikule [...] % suurune osa. Ühelgi nendest osanikest ei olnud erihääleõigust.

(17) Progroup toodab ja müüb oma tütarettevõtjate kaudu lainepaberit ja -pappi. 2007. aastal, teatamise ajal, toodeti lainepappi Euroopa tehastes ja seda tegid Prowell GmbH & Co. KG ja tema tütarettevõtjad Prowell S.A. Prantsusmaal, Prowell s.r.o. Tšehhis ja alates 2008. aasta lõpust Prowell Sp. z.o.o. Poolas. Lainepaberit tootis Propapier Papiererzeugung GmbH. Progroupi ülejäänud ettevõtted pakuvad lainepapi müügiga seotud teenuseid.

(18) Nagu 2007. aasta esialgses teates on kirjeldatud, hõlmas projekt elektrijaama ehitamist uue paberitehase varustamiseks. Investeerimisprojekti põhiosa moodustas rajatav paberitehas, mille pidi ehitama ja mida pidi käitama hakkama Propapier PM2 GmbH & Co. KG ise. Paberitehase tootmisprotsessi tarbeks auru ja elektrit tootva elektrijaama pidi aga ehitama ja seda rahastama samuti Progroupi kuuluv Propower GmbH (edaspidi „Propower"); Propower kuulub samasse kontserni ja talle kuulub ülejäänud [...] % Propapier PM2 GmbH & Co. KGst. Pooltevahelise rendilepingu raames oli ette nähtud elektrijaama kasutusõiguse üleandmine Propapier PM2 GmbH & Co. KG-le.

(19) Saksamaa selgitas, et Saksa maksuõiguse kohaselt arvatakse isikuühingu (siinsel juhul Propapier PM2 GmbH & Co. KG) osaniku (siinsel juhul Propoweri) ettevõttega seotud erivara osaks olevad varad maksueesmärkidel isikuühingu, mitte osaniku vara hulka, isegi kui osanik on tsiviilõiguse tähenduses vara omanik. See on isikuühingute maksuõigusliku läbipaistvuse tagamise tulemus. Järelikult võiks Propapier PM2 GmbH & Co. KG taotleda riigiabi kogu investeerimisprojekti jaoks, kaasa arvatud Propoweri käitatava elektrijaama ehitamiseks.

(20) Pärast komisjoni tühistatud otsuse vastuvõtmist teatas Saksamaa komisjonile, et elektrijaam ei ole enam toetust saanud investeerimisprojekti osa ning et elektrijaama ehitamiseks abi ei taotletud ja seda heaks ei kiideta. Propower oli kavas müüa EnBW Energie Baden-Württemberg AG tütarettevõtjale EnBW Energy Solutions GmbH (ESG).

(21) Kuna Saksa ühinguõiguse kohaselt peab usaldusühing koosnema vähemalt kahest osanikust, kellest üks on piiratud vastutusega osanik, lõpetati Propapier PM2 GmbH & Co. KG pärast Propoweri lahkumist. Teine osanik Propapier PM2 Beteiligungs GmbH kujundati investeerimisühingust ümber tegutsevaks ettevõtteks nimega Propapier PM2 GmbH (edaspidi „Propapier") ja sellest alates oli ta abisaaja.

(22) Saksamaa andis teada, et Propapier Papiererzeugung GmbH kannab nüüd nime Propapier PM1 GmbH ja talle kuuluvad kõik Propapier PM2 GmbH osad.

2.3. *INVESTEERIMISPROJEKT*

2.3.1. TOOTED JA TEHNOLOOGIA

(23) Lainepaber on paber, mida toodetakse lainepapi valmistamiseks. See mõiste hõlmab nii silekihipaberit (kattepaber) kui ka lainekihipaberit. Silekihipaber moodustab sileda sise- või väliskatte, lainekihipaberit kasutatakse aga lainestatud kihi jaoks. Lainepaber koosneb looduslikust puidukiust või teiseskiust. Puidukiust (edaspidi „esmaskiud") silekihipaberit nimetatakse kraftlaineriks, teiseskiust silekihipaberit testlaineriks. Esmaskiust lainekihipaberit nimetatakse pooltselluloospaberiks, teiseskiust lainekihipaberit vanapaberipõhiseks lainekihipaberiks. Vanapaberist lainepaber hõlmab kogu teiseskiust lainepaberit, st testlainerit ja vanapaberipõhist lainekihipaberit. Joonisel 1 on esitatud lainepaberi erinevad liigid.

(*) Kuulub ametisaladuse alla.

Joonis 1

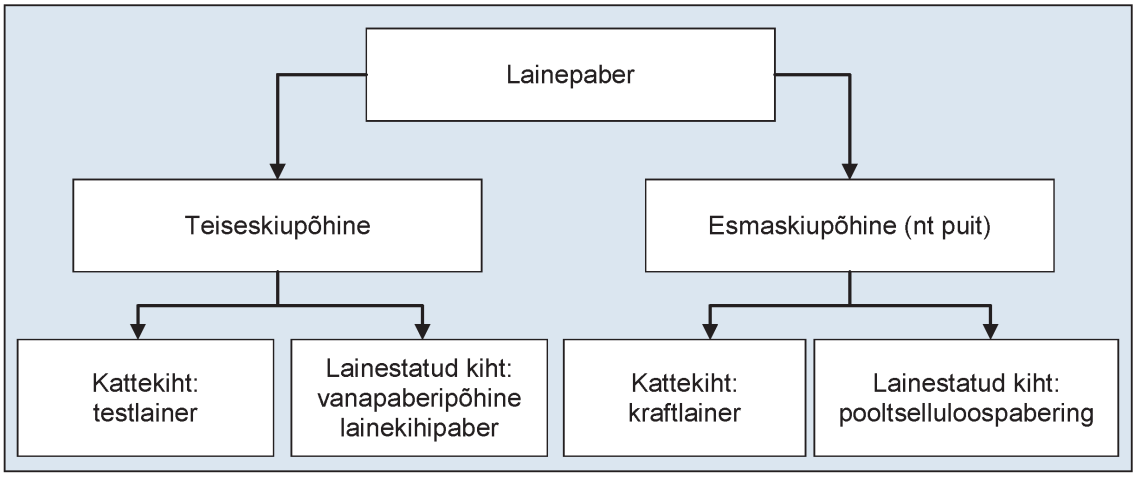

(24) Lainepaberil põhineb lainepapi tootmine (sealjuures ühendatakse kattekihid lainekihipaberiga). Lainepapp töödeldakse edasi lainepapist karpideks, mida kasutatakse pakendamiseks.

(25) Paberitehas oli ette nähtud kahte liiki lainepaberi, nimelt kuni 150 g/m^2 testlaineri ja teiseskiust lainekihipaberi (vanapaberipõhine lainekihipaber) tootmiseks.

(26) Teatamise ajal esitatud äriplaani kohaselt pidi suurt osa (ligikaudu 75 %) abiga käivitatud tehases toodetavast lainepaberist kasutatama Progroupis endas järgmise etapi toote – lainepapi – saamiseks. Progroup müüb lainepappi lõpptootena. Lainepaber, mida ettevõttes ei kasutata, on ette nähtud müügiks kolmandatele isikutele. Progroup ei osalenud lõppklientide jaoks lainepapist karpide tootmises.

(27) Ehitatav paberitehas pidi hõlmama vanapaberi töötlemist, paberimasinat lainepaberi tootmiseks, tootmishoonet, varuosade ladu, töökodade hoonet ja paberirullide ladu.

(28) Elektrijaam oli ette nähtud tootmiseks vajaliku auru saamiseks. Soojusenergia tõhusaks kasutamiseks oli kavas toota elektrijaamas ühtlasi piisavalt elektrit, et katta ligikaudu [< 60] % Propapieri elektrivajadusest.

2.3.2. PROJEKTI TEOSTAMINE

(29) Investeerimisprojektiga alustati 2007. aasta detsembris ja tehas pidi valmima 2010. aasta keskpaigaks. Tehase koguvõimsus 615 000 tonni lainepaberit aastas oli plaanis saavutada järk-järgult 2015. aastaks.

2.4. *RAHASTAMISKÕLBLIKUD KULUD*

(30) Rahastamiskõlblikud investeerimiskulud arvutati alginvesteeringu kulude alusel. Esialgse teate järgi moodustasid regionaalabi suunistele vastavad rahastamiskõlblikud kulud hoonete, seadmete ja varustuse ning muude kulude jaoks 643 862 500 eurot (nimiväärtus) ehk 586 722 900 eurot (diskonteeritud summa) ([8]).

(31) Muude kulude kategooriasse liigitati muu hulgas kulud sisustusele, IT-le ja tarkvaralitsentsidele. Saksamaa kinnitas, et tarkvaralitsentse [...] euro väärtuses kasutatakse ainult tootmisüksuses, millele antakse toetust, et neid käsitletakse amortiseeruva varana, et need ostavad kolmandad isikud ja et need jäävad sellesse tootmisüksusesse viieks aastaks.

([8]) Käesoleva otsuse eesmärgil diskonteeritakse rahastamiskõlblikud kulud ja abisummad teatamise hetkel kehtinud viiteintressi, st käesoleval juhul 5,42 % (vt regionaalabi suuniste punkt 41) kohaldades esialgse teatamise aastale.

(32) Pärast komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmist teatas Saksamaa komisjonile, et kuna elektrijaam jäeti toetust saava projekti kulude hulgast välja, on rahastamiskõlblikke kulusid sellevõrra vähendatud. Muudetud projekti rahastamiskõlblikud kulud kokku moodustavad 385 944 683 eurot (nimiväärtus) ehk 352 974 825 eurot (diskonteeritud summa).

2.5. *PROJEKTI RAHASTAMINE*

(33) Saksamaa esialgse teate järgi oli kavas rahastada ligikaudu 73 % projekti kogukuludest abi mittesisaldavate pangalaenudega (esmajoones ei oleks need laenud olnud kaetud riiklike garantiidega). Veel 14 % kogukuludest oli ette nähtud tasuda omavahenditest ja ülejäänud summat rahastada abi kaudu.

(34) Saksamaa kinnitas, et ka pärast elektrijaama investeeringu äralangemist on endiselt täidetud tingimus, et abisaaja kannab abi mittesisaldava omapanuse, mis ületab 25 % kõikidest rahastamiskõlblikest kuludest.

2.6. *ÕIGUSLIK ALUS*

(35) Esialgses teates esitati abi andmise järgmine õiguslik alus:

a) 2007. aasta investeeringutoetuse seadus, 15. juuli 2006, 23. veebruaril 2007 teatavaks tehtud versioonis (BGBl. 2007 I, lk 282) (teatamiskohustusest vabastatud abikava XR 6/2007) ([9]);

b) piirkonna majandusstruktuuride parandamise ühiskava käsitlev seadus, 6. oktoober 1969 (BGBl. I, lk 1861), viimati muudetud 25. novembri 2003. aasta määruse artikliga 102 (BGBl. I, lk 2304), koostoimes piirkonna majandusstruktuuride parandamise ühiskava 36. raamkavaga perioodiks 2007–2010 (BT-Drs. 16/5215, 27. aprill 2007) (teatamiskohustusest vabastatud abikava XR 31/2007) ([10]);

c) majandusministeeriumi suunis ettevõtlusmajanduse toetamiseks piirkonna majandusstruktuuride parandamise ühiskava raames – GA – (GA-G), 7. detsember 2006 (Brandenburgi ametlik teataja nr 51, 27. detsember 2006, lk 798);

d) liidumaa eelarveseadus (LHO), 21. aprill 1999 (GVBl. I/99, lk 106), koos juurdekuuluvate halduseeskirjadega (VV-LHO).

(36) Pärast komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmist teatas Saksamaa, et kogu abi antakse eranditult 2007. aasta investeeringutoetuse seaduse alusel, st vastavalt grupierandi määrusele teatamiskohustusest vabastatud abikavale XR 6/2007.

2.7. *ABIMEEDE*

(37) Abisaaja taotles abi 15. mail 2007, st enne tööde algust 2007. aasta detsembris, mille järel Saksamaa kinnitas kirjalikult ja tingimusel, et esitatakse üksikasjaliku kontrollimise tulemus, et rahastamiskõlblikkuse tingimused on täidetud (Investitionsbank des Landes Brandenburgi 24. mai 2007. aasta kiri).

(38) Saksamaa teatatud abisumma oli kokku 82 509 500 eurot (nimiväärtus) ehk 72 145 700 eurot (diskonteeritud summa). Saksamaa kinnitas, et seda abi ei kumuleerita samade rahastamiskõlblike kulude katmiseks antava muu abiga.

(39) Hiljem teatas Saksamaa, et vähendatud investeerimisprojekti eest maksti Propapierile välja 50 559 153 euro (nimiväärtus) ehk 44 172 973 euro (diskonteeritud summa) suurune abi. Saksamaa selgitas lisaks, et väljamakstud abi osakaal oli komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuses kindlaks määratud abi osakaalust (12,30 % brutotoetusekvivalendist) suurem ja vähendatud rahastamiskõlblike kulude alusel arvutatud diskonteeritud summa oli 43 415 903 eurot.

([9]) Avaldatud ELT C 41, 24.2.2007, lk 9. Abikava, mis on ellu viidud vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 1628/2006, 24. oktoober 2006, mis käsitleb asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist investeeringuteks ette nähtud regionaalabi suhtes (investeeringuteks ette nähtud regionaalabi grupierandi määrus, ELT L 302, 1.11.2006, lk 29).

([10]) Avaldatud ELT C 102, 5.5.2007, lk 11. Abikava viiakse ellu vastavalt investeeringuteks ette nähtud regionaalabi grupierandi määrusele (vt joonealune märkus 9).

(40) Saksamaa oli esialgses teates lubanud järgida abi ülemmäära 12,30 % brutotoetusekvivalendist. Seetõttu kinnitas Saksamaa 21. jaanuari 2014. aasta kirjas, et oli saavutanud Propapierilt kokku 1 099 539 euro tagastamise, mis vastab üleliia makstud abi summale koos intressidega.

(41) Investeeringutoetuse luba väljastav asutus on Oderi-äärse Frankfurti maksuamet.

2.8. *PANUS REGIONAALARENGUSSE*

(42) Brandenburg-Nordost oli suurte majandus- ja sotsiaalprobleemidega piirkond, kus SKP elaniku kohta oli 2004. aastal 76,3 % EL 27 keskmisest ([11]) ja 2005. aasta töötuse määr oli 19,8 %, mis vastas 220 %le EL 27 keskmisest ja 178 %-le Saksamaa keskmisest.

(43) Et edendada selles piirkonnas regionaalarengut, pidas Saksamaa vajalikuks toetada paberitootmise ja -töötlemise sektorit ja anda sellele abi, sest sellest majandusharust loodeti Brandenburg-Nordosti jaoks uut majanduspotentsiaali. Paberivabrik, millega toodi piirkonda peamine progressi võimaldav tehnoloogia, pidi aitama rajada uut esmastööstust ja laiendada väärtusahelat (lainepapiseadmed, pakendamine jne). Peale selle pidi investeerimine nüüdisaegsesse paberitehasesse näitama, et Eisenhüttenstadt tahab oma majandusprofiili mitmekesistada ega soovi enam olla ainult metallitööstusele keskendunud monostruktuur. Teiseskiust lainepaberi tootmine on kooskõlas Eisenhüttenstadti linna kavaga rajada selles linnas ringlussevõtuga tegelev majandusharu.

(44) Esialgse teate kohaselt pidi investeerimisprojektiga loodama 150 otsest töökohta (nendest 36 elektrijaamas) ja ligikaudu 450 kaudset töökohta ([12]).

3. **KONKURENTSIALASED KAHTLUSED JA MENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED**

(45) Komisjon jõudis 2. aprilli 2008. aasta otsuses järeldusele, et regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktides a ja b kindlaks määratud piirmäärasid ei ületatud. Komisjon märkis, et regionaalabi suuniste punkti 68 kohaselt oli ainult juhtudel, kui punkti 68 alapunktides a ja b kindlaks määratud piirmäärad ületatakse, komisjonil kaalutlusõigus kontrollida üksikasjalikult, kas abist saadav kasu ületaks konkurentsimoonutuste mõju. Lisaks oli komisjon seisukohal, et turuosa ja tootmisvõimsuse kasvu piirmäärade järgimise ning abi ülemmäära vähendamise kaudu tagatakse vastavalt regionaalabi suuniste punktile 67, et abi võimalik konkurentsi moonutav mõju ei ületaks regionaalarengu eesmärki silmas pidades mõistlikku määra. Komisjoni väitel kindlustavad regionaalabi suuniste tingimused veel selle, et abi aitab regionaalarengule kaasa. Sellel taustal tunnistas komisjon meetme asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktiga a kokkusobivaks.

(46) Kohus oli oma otsuses kohtuasjas T-304/08 seisukohal, et regionaalabi suuniste kõikide asjaomaste kokkusobivuskriteeriumide täitmisega ei ole piisavalt tõendatud, et kõnealune meede avaldaks regionaalarengule positiivset mõju; lisaks ei nähtu regionaalabi suuniste punktist 68, et ametliku uurimismenetluse algatamine on välistatud, kui turuosa ja tootmisvõimsuse kasvu piirmäärasid ei ole ületatud ([13]). Kohus selgitas veel, et komisjonil ei olnud üksnes oma 2. aprilli 2008. aasta otsuses tehtud järelduste alusel võimalik kõrvaldada kõiki kahtlusi, mis puudutab abimeetme kokkusobivust ühisturuga seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis a sätestatud erandiga, sest selle erandi kohaldamine eeldab, et asjaomasest meetmest saadav kasu kaalub üles sellega kaasnevad ebamugavused, ükskõik kui piiratud need ka ei oleks. Kohtuotsuses rõhutatakse järelikult, et komisjon on kohustatud juhtudel, kui on kahtlusi abi positiivses mõjus, algatama ametliku uurimismenetluse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikele 2, seda ka juhul, kui regionaalabi suuniste punktile 68 vastavaid piirmäärasid ei ületata.

(47) Algatamisotsuse põhjendustes 118 ja 127 viitas komisjon kaebuse esitajate väidetele, et Propapieri projektiga saavutatav tootmisvõimsus ületab regionaalabi suuniste punkti 68 hindamiseks esitatud asjaomastel turgudel 5 %

([11]) Mõõdetud ostujõu standardi alusel.

([12]) Pärast komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmist teatas Saksamaa, et projekti tulemusena tekkis piirkonnas kokku 675 töökohta (nendest 36 elektrijaamas). Propapieris töötab 123 töölist ja 23 teenistujat. Peale selle lõi Propapier 11 väljaõppekohta.

([13]) Vt kohtuasjas T-304/08 tehtud otsuse punkt 88.

väärtuse ja Propapieri toetuseks antav abi moonutaks märgatavalt konkurentsi sektoris, kes võitleb struktuurse ülevõimsusega. Kaebuse esitajate väitel reageeriks majandusharu tootmisvõimsuse vähendamisega, Propapieri loodav uus tootmisvõimsus süvendaks uue tootmisvõimsuse saavutamise kaudu sektoris niigi esinevaid probleeme; uus tootmisvõimsus asendaks nende tehaste tootmisvõimsuse, mis pandi seisma, et muuta tasakaalustatud konkurents lainepaberiturul jälle võimalikuks.

(48) Algatamisotsuses väljendas komisjon kahtlust, kas sektoril tuleb tõepoolest võidelda struktuurse ülevõimsusega ja kas Propapierile antav abi oleks sellele kaasa aidanud või seda veelgi suurendanud. Komisjon jättis lahtiseks ka küsimuse, kas abiprojektide tulemusena loodud tootmisvõimsus on suurem kui 5 % asjaomase turu nähtavast tarbimisest, ja sai selle kohta kolmandate isikute märkusi. Komisjon märkis, et arvestades teavet, mis esitati talle enne 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmist, ei olnud tal võimalik kahtlusteta kinnitada, et abi positiivne mõju kaalub üles selle negatiivse mõju (sellest tulenev konkurentsi moonutamine ja liikmesriikidevahelise kaubanduse kahjustamine) ja et regionaalabi suuniste punktis 68 kehtestatud piirmäära ei ületatud.

(49) Komisjon kutsus seetõttu liikmesriike ja huvitatud isikuid üles esitama regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktis b sätestatud kontrollimise korrektse kohaldamise kohta oma märkusi. Komisjon soovis eelkõige teavet, mis võimaldab jõuda seisukohale, kas asjaomane turg pidi ajavahemikul 2001–2006 võitlema struktuurse ülevõimsusega, kas teatatud abi oleks võinud põhjustada selle olukorra jätkumist või süvenemist ning kas Propapierile antud abi positiivne mõju võiks kaaluda üles selle negatiivse mõju, mis on seotud konkurentsi moonutamise ja liikmesriikide vahelise kaubanduse kahjustamisega.

4. KAEBUSE ESITAJA SMURFIT KAPPA MÄRKUSED

4.1. *EELMÄRKUSED*

(50) Smurfit Kappa rõhutab, et esmajärjekorras on Saksamaa, mitte Smurfit Kappa see, kes peab tõendama, et Propapieri projekt ei too kaasa lubamatuid konkurentsimoonutusi.

(51) Smurfit Kappa jääb kindlaks seisukohale, et vastavalt otsusele kohtuasjas T-304/08 on komisjon kohustatud kontrollima, kas abist saadav kasu kaalub üles konkurentsimoonutused ja mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele, ja märgib, et regionaalabi suuniste punkti 68 piirmäärad ei ole alates ametliku uurimismenetluse algatamisest enam olulised.

4.2. *TURU PIIRITLEMINE*

(52) Smurfit Kappa esitab märkused asjaomase tooteturu esialgse piiritlemise kohta vastavalt komisjoni algatamisotsusele (mis vastab komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuses esitatud piiritlusele) ning osutab oma 5. augusti 2008. aasta taotlusele, mille ta esitas kohtule esialgse riigiabi otsuse N 582/07 tühistamiseks (edaspidi „taotlus") ja milles ta väitis, et selline piiritlemine ei ole korrektne.

(53) Smurfit Kappa on seisukohal, et kuni 150 g/m^2 testlaineri ja vanapaberist lainekihipaberi turg puudub ja Propapieril ei olnudki oma uue PM2 paberimasinaga kavas toota kuni 150 g/m^2 testlainerit, vaid hoopis gofreeritud materjali ja 70/110 g/m^2 testlainerit III ning 70/130 g/m^2 lainekihipaberit (pressiteadetest pärit teave), mis osutab vaikimisi sellele, et arvesse tuleb võtta veelgi kitsamalt piiritletud turgu. Seetõttu nõuab Smurfit Kappa komisjonilt asjaomaste turgude täpsemat piiritlemist.

4.3. *TOOTMISVÕIMSUSE KASVU ARVUTAMINE*

(54) Smurfit Kappa viitab intervjuudest ja pressiteadetest saadud teabele, mille kohaselt suudab uus paberivabrik toota aastas 650 000 tonni või koguni kuni 750 000 tonni lainepaberit, mis on Saksamaa teatatud tootmisvõimsusest kaugelt suurem. Smurfit Kappa jõuab järeldusele, et komisjon ei tohiks tugineda Saksamaa teatatud näitajatele, vaid peaks ise uurimise korraldama.

(55) Smurfit Kappa põhineb oma argumentatsioonis suures osas London Economicsi 2007. aasta uuringule („Economic analysis of State aid given to Progroup AG") ([14]), mille ta ise tellis ja mille alusel muutub Progroup tootmise laienemise tagajärjel lainepaberi netoostjast netomüüjaks suurusjärgus 250 000 tonni aastas. Kui uue PM2 vabriku koguvõimsus on 650 000 tonni aastas (Smurfit Kappa eeldatud arv), vähendaks see ettevõtte vajadust väljastpoolt hangitava lainepaberi järele 400 000 tonni võrra aastas. Smurfit Kappa teeb selle põhjal järelduse, et kõik 650 000 tonni aastas tuleks lisada avatud turu andmetele (st turg, mis hõlmab eranditult müüki kolmandatele isikutele, seega ilma ettevõttesiseste tarneteta).

(56) Smurfit Kappa leiab, et arvesse tuleb võtta ümberpaiknemise mõju (London Economicsi uuringus esitatud määratluse tähenduses): Smurfit Kappa väitel läheb kontsernisiseselt kasutatav lainepaber avatud turul lõpuks teiste tootjate müügi arvele, st Progroup ei osta seda lainepaberit enam avatud turult. Tootmisvõimsuse tegeliku kasvu arvutamisel on järelikult aluseks Propapieri uus müük avatud turul, millele liidetakse teiste tootjate vabanenud müük avatud turul. See annab Smurfit Kappa väitel tulemuseks uue tegeliku kogutootmisvõimsuse.

(57) Smurfit Kappa esitas Exceli tabeli 30. juuni 2008. aasta seisuga (taotluse lisa A.10) ja kasutab mõningaid näitajaid Henry Poole Consultingu 2007. aasta aruandest ([15]). Tabeli kohaselt on Progroupi vajadus vanapaberist valmistatava lainepaberi järele turul 2008. aastal 240 000 tonni aastas ja 2010. aastaks (seega pärast investeerimisprojekti) prognoositakse Propapieri tootmismahuks 285 000 tonni vanapaberist valmistatavat ja turul müüdavat lainepaberit aastas. Smurfit Kappa on arvamusel, et nende väärtuste summa (525 000 tonni aastas, mis arvutatakse kontsernis kasutamata jääva 285 000 tonni põhjal aastas, millele liidetakse 240 000 tonni aastas, mida Progroup ei pea enam avatud turult ostma) moodustab toetust saava investeerimisprojekti kogumõju lainepaberi avatud turule ja seda tuleb seetõttu tootmisvõimsuse kasvu arvutamisel regionaalabi suuniste punkti 68 alapunkti b tähenduses arvesse võtta.

(58) Lisaks ei nõustu Smurfit Kappa Propapieri esitatud väärtusega 150 000 tonni aastas, mis kajastab lainepaberiga seotud tootmisvõimsuse kasvu avatud turul. Smurfit Kappa märgib, et Progroupi ehitatud uus lainepapitehas Strykówis (Poola) hakkab kasutama ainult ligikaudu 100 000 tonni vanapaberit aastas. Isegi kui see lisavajadus 650 000 tonnist aastas maha arvataks, jääks järele koguvõimsus 550 000 tonni aastas.

(59) Sellest lähtudes järeldab Smurfit Kappa, et Propapieri toetatud investeerimisprojektist tulenev tootmisvõimsuse kasv ületab regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktis b nimetatud piirmäära 5 % (võrreldes 2006. aasta näitajatega lainepaberi avatud turu kohta).

4.4. *ÜLEVÕIMSUS*

(60) Smurfit Kappa märgib, et lainepaberiturg pidi vaatlusalusel ajavahemikul – aastatel 2001–2006 – võitlema struktuurse ülevõimsusega. Smurfit Kappa väitel iseloomustas turgu asjakohase nõudluse kasvu puudumine, samal ajal kui uut võimsust soodustati esmajoones riigiabi kaudu, mis suurendas ülevõimsust veelgi. Selle tagajärjel pidid teised paberitootjad konkurentsivõime säilitamiseks tootmiskohti sulgema (Smurfit Kappa lõpetas 2001.–2008. aastal 14 paberimasina töö). Smurfit Kappa viitab London Economicsi uuringule, millest nähtub, et uus tootmisvõimsus (eelkõige see, mida toetatakse riigiabiga) halvendab tõsiseltvõetaval viisil konkurentsi. Uuringus osutatakse suurtele raskustele Euroopa lainepaberiturul aastatel 2002–2006 ja tõsistele ülevõimsusprobleemidele selles sektoris. Need näitajad põhinevad Groupement Ondulé ja Smurfit Kappa andmetel ning nende kohaselt oli tootmisvõimsuse rakendusaste ajavahemikul 2003–2005 alla 90 %. 2006. ja 2007. aasta näitajad on üle 90 %, kuid uuringus on nende aastate kohta ka alternatiivsed näitajad, mis annavad tootmisvõimsuse rakendusastmeks jällegi alla 90 %, „kui võimsust ei oleks vähendatud".

([14]) Economic analysis of State aid given to Progroup AG, London Economics, 9. november 2007.
([15]) Henry Poole Consulting: Strategic Planning Aid for Corrugated Europe (03/07).

4.5. *PANUS REGIONAALARENGUSSE NING POSITIIVSE JA NEGATIIVSE MÕJU KAALUMINE*

(61) Kaaludes abi positiivset ja negatiivset mõju seoses konkurentsi moonutamisega struktuurse ülevõimsusega turul, märgib Smurfit Kappa, et see, kui paberimasin ehitatakse kusagil mujal ning pärast seda veetakse ja paigaldatakse see asjaomasesse piirkonda, ei aita iseenesest kaasa piirkonna tehnoloogilisele arengule. Smurfit Kappa lisab, et kui välja arvata kavandatav elektrijaam ja reoveepuhastusjaam, mis on mõlemad Propapieri projekti osa, ei kaasa projekt piirkonda lisainvesteeringuid ning ülemäärase hulga paberivabrikute tekkimise tulemusena ei ole tõhususe kasvu oodata. Väärtusahela laienemist ei ole ette näha, sest piirkonnas ei ole näiteks lainepapi jaoks kliente ja lainepapitehase ehitamine ei ole seetõttu põhjendatud.

(62) Edasi märgib Smurfit Kappa, et juba 2007. aastal oli näha, et Propapieri investeeringuga loodud töökohtade arvule ja kvaliteedile vaatamata osutub mujal kaduvate töökohtade arv suuremaks.

(63) Algatamisotsuses esitatud näitajate alusel arvutades leiab Smurfit Kappa, et abi iga loodud otsese töökoha kohta moodustab 350 000 eurot. Smurfit Kappa seab kahtluse alla, kas need töökohad jäävad piirkonda alaliselt püsima ja kas neid on võimalik liigitada kvaliteetseteks töökohtadeks. Lisaks peab Smurfit Kappa küsitavaks, kas piirkond saab nendest töökohtadest tõepoolest kasu, sest osa Propapieri töötajaid käib tööle teistest piirkondadest. Smurfit Kappa väljendab kahtlust, kas asjaolu, et osa kesksest tootmismeeskonnast on pärit Propapieri Burgi tehasest (Sachsen-Anhalt), on võimalik hinnata abi õigustavaks eeliseks.

(64) Seoses 529 kaudse töökohaga toetub Smurfit Kappa aastast 2010 pärinevale Propapieri juhatuse liikme väitele, mille kohaselt luuakse ainult 329 kaudset töökohta ja piirkonnast on pärit (ainult) veidi üle 60 % töötajatest. Smurfit Kappa on arvamusel, et piirkonnale avalduva mõju piisavaks hindamiseks on vaja üksikasjalikumat teavet (nt kas hooldustööde või taristuprojektidega seotud töökohad on sisse arvestatud ja kas kaudsed töökohad on tähtajatud), ja soovitab komisjonil seda täpselt kontrollida.

4.6. *TARISTUABI PROPAPIERILE*

(65) Smurfit Kappa viitab komisjoni eraldiseisvale otsusele ametliku uurimismenetluse algatamise kohta seoses Propapierile antud taristuabiga (riigiabi SA.36147). Siinkohal on Smurfit Kappa seisukohal, et reoveepuhastusjaama toetamine kujutab endast investeerimistoetust, mida ei saa vaadelda algatamisotsuses SA.23827 käsitletud abist eraldi, ja nõuab, et komisjon peaks mõlemat meedet uurima sama menetluse raames või selgitama, miks ei ole neid võimalik vaadelda ühe ja sama projekti osadena.

5. **SAKSAMAA MÄRKUSED**

5.1. *EELMÄRKUSED*

(66) Saksamaa on seisukohal, et pärast otsuse N 582/07 tühistamist ei oleks komisjon pidanud algatama ametlikku uurimismenetlust Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 kohaselt; komisjon oleks pigem pidanud esialgse uurimise käigus tegema otsuse määruse (EÜ) nr 659/1999 ([16]) artikli 4 lõike 3 tähenduses. Saksamaa rõhutab, et otsusega kohtuasjas T-304/08 ei nähta ette komisjoni ametliku uurimismenetluse algatamist. Lisaks ei suuda Saksamaa mõista, miks avaldab komisjon ilma uute faktide ilmnemiseta nüüd kahtlust küsimuses, kas enne 2008. aastat oli lainepaberiturul ülevõimsus, kui ta oli ometi oma 2. aprilli 2008. aasta otsuses leidnud, et turg ei võitle ülevõimsusega ja regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktis b nimetatud 5 % piirmäära ei ületata; seda seisukohta olevat komisjon ka kohtu ees kaitsnud.

(67) Saksamaa märgib, et pelgalt kaebuse esitaja ülesastumine ei tekita komisjoni jaoks tõsiseid raskusi, kui on vaja kindlaks teha, kas abi on siseturuga kokkusobiv, ja selgitab, et kohaldatava menetluse valikut ei tohi määrata kolmandad turuosalised. Saksamaa väitel toetab neid järeldusi see, et abisaajal ei ole pärast investeeringut

([16]) Nõukogu määrus (EÜ) nr 659/1999, 22. märts 1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 108 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1) (muudetud versioonis).

konkurentsile suuremat mõju kui enne (kuna tal ei ole suuremat turuosa). Saksamaa rõhutab sealjuures, et paberivabrik oli ette nähtud esmajoones selleks, et katta Progroupi sisemine lisavajadus lainepaberi järele.

(68) Saksamaa lisab, et kui komisjon peaks otsustama alustada üksikasjalikku kontrollimist, peaks ta asjaolu, et regionaalabi suuniste punkti 68 kohaseid piirmäärasid ei ületatud, arvesse võtma olulise näitajana selle kohta, et abil on konkurentsile ainult piiratud tagajärjed.

(69) Saksamaa esitles erinevaid uuringuid:

a) 2013. aasta aruanne Progroupile antud investeerimisabi majandusanalüüsi kohta (edaspidi „ECA aruanne") ([17]), mille Progroup tellis kasutamiseks riigiabijuhtumi SA.23827 raames. Aruanne põhineb Pöyry Management Consulting Oy (edaspidi „Pöyry") teabel;

b) Roland Berger Strategy Consultantsi 2013. aasta aruanne ([18]) (edaspidi „Roland Bergeri aruanne"), mille tellis Progroup. Aruanne sisaldab valitud investeerimiskoha – Eisenhüttenstadti – ja alternatiivse asukoha ([...]) järelvõrdlust;

c) Deutsche Bank Researchi 2007. aasta analüüsiaruanne Smurfit Kappa kohta ([19]) (edaspidi „Deutsche Banki uuring").

(70) Lisaks esitas Saksamaa dokumentide ja kohtuasja T-304/08 lisade koopiad.

5.2. *TURU PIIRITLEMINE*

5.2.1. ASJAOMANE LAINEPABERITURG – AVATUD TURG VÕRRELDES KOGUTURUGA

(71) Saksamaa esitab vastuväited Smurfit Kappa selgitustele, et PM2 masin on küll optimeeritud tootmiseks ruutmeetrikaaluvahemikus 70–130 g/m^2, aga seda on võimalik igal ajal suurema või väiksema kaaluga paberi jaoks ümber seadistada. Tehniliselt suudab PM2 masin toota paberit kuni ruutmeetrikaaluga 150 g/m^2. Propapieril on pealegi ärihuvi toota suurema ruutmeetrikaaluga paberit, kui selle turuhind tõuseb. Saksamaa lisab, et Smurfit Kappa väited on vastuolus komisjoni väljakujunenud otsustuspraktikaga (Smurfit Kappa tehniliste kirjelduste andmed on väiksemad kõige väiksemast turusegmentidest, mida komisjon on sarnastes juhtumites turu piiritlemiseks kasutanud).

(72) Saksamaa väidab oma märkustes ka seda, et avatud turu ja koguturu eristamine ei ole otstarbekas. Avatud turg ei ole asjaomane tooteturg, vaid lainepaberi koguturu osa. Saksamaa väidab, et avatud turu kohta ei ole sõltumatuid statistilisi andmeid ning toetatud investeeringu mõju konkurentsile ja kaubandusele on võimalik hinnata ainult koguturu alusel.

(73) Peale selle leiab Saksamaa, et vahetegemine lainepaberil, mida kasutatakse vertikaalselt integreeritud ettevõtetes, ja lainepaberil, mida tarnitakse avatud turule, tundub olevat kunstlik ja meelevaldne. Vertikaalselt integreeritud ettevõtetes töödeldav paber ja avatud turul pakutav paber on peaaegu täielikult üksteisega asendatavad (identne põhimaterjal ja samasugused tooteomadused). Vertikaalselt integreeritud tootjad tegutsevad turul nii pakkujate kui ka nõudjatena (mis tooks koguturul ja väärtusahelas seoses hinna ja pakkumise/nõudlusega kaasa turumõju), järelikult ei ole sõltumatut avatud turgu olemas. Kontsernisiseselt kasutatava ja avatud turul pakutava lainepaberi vahel on sõltuvus: vertikaalselt integreeritud tootjad tarnivad lainepaberit ka otse konkurentide lainepapitehastele, samuti ostavad nad lainepaberit konkurentide tehastest enda tootmise ja logistika optimeerimise eesmärgil. Saksamaa väitel tuleb selliste optimeerimistehingute esemeks olev kogus arvestada lainepaberi avatud turu hulka, kui üldse vahet tehakse.

([17]) Economic analysis of investment aid to Progroup, Report for Federal Republic of Germany, 11. juuli 2013.
([18]) Propapier PM2 Investitionszulage, Diskussionsunterlage, Roland Berger Strategy Consultants, 15. juuli 2013.
([19]) Deutsche Bank AG Global Markets Research Division, Smurfit Kappa analysis report, 24. aprill 2007.

(74) Saksamaa lisab veel, et on olemas ühtne lainepaberiturg, mis hõlmab teises- ja esmaskiust lainepaberit sõltumata ruutmeetrikaalust. Testlainer ja vanapaberist lainekihipaber ühelt poolt ning kraftlainer ja esmaskiust lainekihipaber teiselt poolt on nii pakkujate kui ka nõudjate jaoks üksteisega asendatavad. Peaaegu iga paberivabrik on tehniliselt suuteline tootma sama masinaga lainepaberit nii teises- kui ka esmaskiust. Et Eisenhüttenstadti tehas saaks kasutada esmaskiudu, piisaks ühekordsest investeeringust summas ligikaudu [...] miljonit eurot, mis vastaks kuni [...] %-le investeeringu kogusummast.

(75) Pealegi seadistaksid tootjad tootmise väiksemale või suuremale ruutmeetrikaalule ümber, kui teatud ruutmeetrikaalu puhul on näha hinnalangust; asendusahelad tingiksid seejärel hinna ja koguse kohandumise. Nõudluse poolel saaksid kliendid (pakenditööstuse ettevõtted) suurema ja väiksema kaaluga lainepaberi märkimisväärsete hinnaerinevuste korral vahetada raskema ruutmeetrikaalu välja rohkemate kihtidega ja soodsama hinnaga kergema ruutmeetrikaalu vastu.

(76) Pakkumise poolel on pealegi ka sile- ja lainekihipaber täielikult üksteisega asendatavad: masinatega saab toota mõlemat ja neid saab probleemideta ümber seadistada.

(77) Asjaomase geograafilise turu puhul näeb Saksamaa mitut märki sellest, et turg väljub Euroopa Majanduspiirkonna piiridest. Euroopa Majanduspiirkonda imporditakse suures koguses lainepaberit näiteks Hiinast ning Euroopa Majanduspiirkonnast eksporditakse seda näiteks Aafrikasse, Lähis-Idasse, Aasiasse ja Türki (2005. aastal 585 000 tonni). Ligikaudu [...] % 2007. aastal Progroupi ostetud lainepaberist imporditi väljastpoolt Euroopa Majanduspiirkonda ([...] tonni [...]st).

(78) Saksamaa märgib kokkuvõtteks, et on ainult üks asjaomane lainepaberiturg, mis katab vähemalt Euroopa Majanduspiirkonna ja hõlmab kontsernisisest müüki, sile- ja lainekihipaberit, igas suuruses ruutmeetrikaalu ning nii teises- kui ka esmaskiust lainepaberit. Saksamaa väitel toetab seda järeldust tugev korrelatsioon kõikide ruutmeetrikaaludega testlaineri hindade ning testlaineri ja kraftlaineri hindade vahel (isegi kasutatava toorme sisendikulusid arvesse võttes) ([20]).

5.2.2. ASJAOMANE LAINEPAPITURG

(79) Saksamaa nõustub algatamisotsuses väljendatud komisjoni arvamusega, et lainepapil on eraldi asjaomane tooteturg (nii pakkumise kui ka nõudluse poolel).

(80) Oma märkustes selgitab Saksamaa, et lainepapi asjaomane geograafiline turg katab Euroopa Majanduspiirkonda (nagu nähakse ette ka regionaalabi suuniste punktis 70): kaubandustõkked, tehnilised erinevused ja riiklikud soodustused puuduvad, lainepappi toodetakse ühtsete standardite alusel ja keskmised hinnad Euroopa Majanduspiirkonnas peaaegu ei erine. Saksamaa märgib, et Progroupi suurim tehas (Burg) veab enam kui [...] % oma lainepapitoodangust (mahu järgi) üle 400 km kaugusele, enam kui [...] % üle 500 km kaugusele ja ligikaudu [...] % koguni 700 – 1 100 km kaugusele. Kõikidest Progroupi tehastest tarnis Progroup 2007. aastal [...] % oma toodangust ostjatele, kes asuvad Progroupi tehastest enam kui 400 km kaugusel, kusjuures enamjaolt ületati vähemalt üks riigipiir. Enamik Progroupi tarnepiirkondadest kattuvad omavahel ja need katavad suure osa Euroopa Majanduspiirkonnast. [...]–[...] % Progroupi tehastest lähetatavate lainepapitarnete puhul ületatakse vähemalt üks riigipiir, nii et isegi asjaomaste geograafiliste turgude piiritlemine tehaste alusel annaks tulemuseks rahvusvahelise turu.

(81) Euroopa Majanduspiirkonna riikides, kuhu lainepappi tarnitakse, erinevad keskmised hinnad vähem kui 10 %. Seda erinevust tuleks pidada väikeseks, sest Saksamaal võivad erinevate lainepapisortide hinnad keskmisest kuni 20 % kõrvale kalduda.

(82) Kogu Progroupi lainepapi veokulude osakaal moodustab kuni 600 km kaugusele veetavate tarnete puhul keskmiselt alla [...] % kogukäibest. See osakaal sõltub siiski suuresti tarnekvaliteedist.

([20]) ECA aruanne, lk 19.

(83) Saksamaa märgib, et kohalike turgude kattumist arvestades hakkavad toimima asendusahelad, mis mõjutavad hinda ja konkurentsitingimusi piirkonnas, mis on palju suurem kui asukoha müügipiirkond: kui tehas langetab hinda, põhjustab see tarnepiirkonna laienemise kõige lähemal asuvate konkurentideni, kes omakorda reageerivad oma toote järele valitseva nõudluse vähenemisele ja tootmisvõimsuse rakendusastme alanemisele agressiivsema hinnapoliitikaga, mis hõlmab ka piirkondasid, mida tarnepiirkonna esialgne laienemine ei puudutanud. Hinnamõju muutub seda tugevamaks, mida suurem on tarnepiirkondade kattumine. Lainepapiturul on kattumine väga suur.

(84) Saksamaa väidab seetõttu, et ei ole asjakohane võtta veel arvesse kitsamalt piiritletud turgu (võrreldes turuga, mida komisjon vaatles algatamisotsuses), mis hõlmab ainult Propapier PM2 põhilisi tarneriike.

5.2.3. TURUOSA

(85) Saksamaa välja pakutud turu piiritlemise alusel oleks Progroupi turuosa asjaomastel turgudel enne ja pärast investeeringut kaugelt alla 25 %. Saksamaa esitab (lainepaberi ja lainepapi kohta) samad turuosa andmed mis komisjoni algatamisotsuses ja annab lainepaberi kohta lisanäitajad eeldusel, et asjaomane geograafiline turg katab Euroopa Majanduspiirkonda ja naaberriike. Nimetatud lisanäitajad kajastavad 2011. aasta turuosa, mis on komisjoni algatamisotsuses nimetatud turuosast veidi väiksem.

5.3. *TOOTMISVÕIMSUSE KASVU ARVUTAMINE*

(86) Saksamaa vaidlustab Smurfit Kappas aluseks võetud võimsusnäitajad, mille puhul lähtutakse saavutatavast tootmisvõimsusest 650 000 tonni või isegi kuni 750 000 tonni aastas. Saksamaa selgitab, et Smurfit Kappa poolt seoses Propapieri tootmisvõimsusega aluseks võetud väärtus 650 000 tonni aastas vastab tehniliselt võimalikule maksimumvõimsusele ega kajasta Propapier PM2 tegelikku tootmisvõimsust, mis on väiksem, sest Propapier PM2 paberimasin hakkab eeldatavasti tootma peamiselt kergema ruutmeetrikaaluga lainepaberit (mida valmib seetõttu tootmise suurema keerukuse tõttu väiksemas koguses). Saksamaa väidab, et 2012. aastal oli Propapier PM2 toodetud kogus [< 615 000] tonni.

(87) Saksamaa lisab, et isegi kui võtta aluseks 650 000 tonni aastas, ei ületaks tootmisvõimsuse kasv lainepaberiturul 5 %. Lisaks selgitab Saksamaa, et Smurfit Kappa viidatud 750 000-tonnise aastase tootmisvõimsuse puhul on tegemist Saksamaa föderaalsel saastekontrolli seadusel põhineva loa raames asjakohase teoreetilise tootmisvõimsusega.

(88) Saksamaa arvates ei tohi tootmisvõimsuse kasvu arvutamiseks avatud turul arvesse võtta koguvõimsust 615 000 tonni aastas, sest sellest koguvõimsusest müüakse ettevõttesiseselt [> 365 000] tonni aastas ja avatud turul ainult [< 250 000] tonni aastas. Saksamaa märgib, et komisjon on algatamisotsuses arvutanud tootmisvõimsuse kasvu korrektselt osana koguturust ([21]) ja et tootmisvõimsuse kasvu määramine avatud turu mahu alusel ei ole asjakohane.

(89) Saksamaa ei pea korrektseks Smurfit Kappas aluseks võetud tootmisvõimsust, eelkõige Smurfit Kappa esitatud kogust 285 000 tonni vanapaberist valmistatavat lainepaberit aastas, mida Propapier tootis 2010. aastal ülejäägina lisaks müügile avatud turul. Saksamaa nendib, et need andmed pärinevad tundmatust allikast.

(90) Saksamaa lükkab tagasi kaebuse esitaja välja pakutud meetodi vabal turul aset leidva tootmisvõimsuse kasvu arvutamise kohta, mille juures võetakse arvesse ümberpaiknemise mõju. Saksamaa väidab, et tootmisvõimsuse kasv avatud turul ja koguturul jääb samaks, sõltumata sellest, millise osa Propapier tegelikult avatud turul müüb, ja sel viisil arvutatud tootmisvõimsuse kasv avatud turul ei muutuks ka siis, kui Propapier ei pakuks avatud turul üldse lainepaberit, vaid kogu uus toodang kasutataks täielikult ära ettevõttes endas. Saksamaa selgitab, et Propapier PM2 ettevõttesiseselt kasutatav tootmisvõimsus ei suurenda pakkumist avatud turul, vaid lihtsalt vähendab rahuldamist vajavat nõudlust. Saksamaa jääb seetõttu selle juurde, et tootmisvõimsuse kasvu arvutamisel avatud turul tohib

([21]) Nii toimis komisjon ka riigiabijuhtumites N 203/08, LIP – DE – abi ettevõtjale Papierfabrik Hamburger Spremberg GmbH & Co KG, ja SA.32063 (2011/NN), Poola – LIP – Mondi Świecie.

lugejas arvesse võtta ainult avatud turul müüdavat [< 250 000] tonni aastas, samal ajal kui ümber paigutatud nõudlust 240 000 tonni ulatuses aastas tuleb arvesse võtta nimetajas, et vähendada avatud turu kogumahtu.

(91) Saksamaa märgib, et ettevõttest välja müüdavad [< 250 000] tonni aastas on realistlik kogus, millega komisjon nõustus esialgse otsuse vastuvõtmisel ja algatamisotsuses. Lähtutakse sellest, et Progroupi uus lainepapitehas Strykówis hakkab tarbima ligikaudu [100 000 – 200 000] tonni lainepaberit aastas. Pealegi plaanib Progroup rajada Ida-Euroopasse uued tehased, mis kasutaksid ettevõttesiseselt ära lisanduva osa Propapier PM2 tootmisvõimsusest.

5.4. *TURU KASV JA ÜLEVÕIMSUS*

(92) Regionaalabi suuniste punkti 68 alapunkti b kohase kontrollimise eesmärgil tuleb asjaomase toote nähtava tarbimise keskmist aastast kasvumäära viimasel viiel aastal võrrelda Euroopa Majanduspiirkonna SKP keskmise aastase kasvumääraga.

(93) Saksamaa lükkab ümber komisjoni algatamisotsuses esitatud järelduse, mille kohaselt on lainepaberiturg ajavahemikul 2001–2006 mahtu ja SKP reaalset kasvumäära Euroopa Majanduspiirkonnas silmas pidades kasvanud (lainepaberi kasvumäär 2,15 % võrreldes SKP kasvumääraga 1,97 %), kui väärtuse poolest oli turg hoopis languses (lainepaberituru nominaalne kasvumäär 0,02 % võrreldes Euroopa Majanduspiirkonna SKP nominaalse kasvumääraga 3,98 %).

(94) Saksamaa märgib, et tegelikku vajaduse kasvu sellel turul kajastab ainult mahuga seotud turukasv. Saksamaa lähtub sellest, et turul, kus nõudlus kasvab SKPst kiiremini, on lisavõimsust võimalik kiiresti ära kasutada ja seega avaldab see konkurentsile tühist mõju.

(95) Lisaks selgitab Saksamaa, et algatamisotsuse põhjenduses 106 jj esitatud komisjoni väide, et SKP kasvab lainepaberi koguturust kiiremini, annab tulemuseks moonutatud pildi, sest ta võrdleb väärtusega seotud turu kasvu hetkehindadega seotud SKP kasvuga – seega inflatsiooniga korrigeerimata andmetega. Saksamaa on arvamusel, et väärtuse kohta esitatud andmed kajastavad tegureid, mis mõjutavad hinnakujundust, aga millel ei ole tegeliku nõudlusega midagi pistmist (nii põhjustaks näiteks sisendkulude suurenemine kasvu, kuigi tegelik nõudlus jääb samaks). Regionaalabi suuniste joonealune märkus 62, milles on öeldud, et nähtav tarbimine arvutatakse toodangu alusel, lubab järeldada, et arvutused regionaalabi suuniste punkti 68 alapunkti b kohaseks kontrollimiseks tuleks teha investeerimisprojekti tulemusena toodetud koguse alusel (mahupõhiselt).

(96) Saksamaa viitab Deutsche Banki 2007. aasta uuringule, milles selgitatakse seoses Propapier PM2 kavandatava seadme tootmisvõimsusega, et uus võimsus ei tähenda ähvardust, vaid vajadust, et nõudlust täita ([22]). Saksamaa on seisukohal, et sektori asjatundjate niivõrd selge väide 2007. aastal on piisav, et lükata ümber struktuurse ülevõimsusega seotud kahtlused.

(97) Saksamaa märgib, et lainepaberisektori tootmisvõimsuse seismapaneku taga, millele Smurfit Kappa tugineb, ei olnud mitte püüdlus taastada turul pakkumise ja nõudluse tasakaal, vaid põhiliselt vanad ja ebatõhusad masinad. Muu hulgas olid selle põhjused 1) klientide kasvav suundumus kasutada kergemat lainepaberit, mida ei ole vanemate masinatega võimalik toota, 2) vanemate masinate väiksem mastaabisääst väiksema tootmisvõimsuse tõttu ja 3) lainepapimasinate töölaiuse üha kasvav standardimine mõõduni 2,5/2,8 m, mis toob standardimata masinate puhul kaasa liiga suure paberijäätmete osa, kui tarnitakse teistsuguse laiusega lainepaberit ([23]). Lisaks sulges Smurfit Kappa

([22]) Deutsche Banki uuring, lk 21.
([23]) ECA aruanne, lk 9.

küll enda tehased, aga investeeris samal ajal Euroopa Majanduspiirkonnas uude tootmisvõimsusse. Sellega seoses viitab Saksamaa Deutsche Banki uuringule, kus Smurfit Kappa konsolideerimine (pärast ühinemist Jefferson Smurfit Groupiga 2005. aastal) liigitatakse katseks parandada oma varade kvaliteeti ([24]). Saksamaa lisab, et Smurfit Kappa on kaheksa aasta jooksul kümnest enne 2007. aastat ning kogu perioodi jooksul oma tootmisvõimsust lainepaberi valdkonnas Euroopa Majanduspiirkonnas netoväärtuses koguni suurendanud, mitte vähendanud ([25]).

(98) Deutsche Banki uuringust nähtub veel, et kolm kavandatud tootmisvõimsuse laiendamist Euroopas (Progroup, Mondi ja SAICA), mis on 2007. aasta kohta teada, olid vajalikud ajavahemikul 2009–2012 oodatava nõudluse täitmiseks, ja et võimsuse rakendusaste jääb niisugusele tootmisvõimsuse laiendamisele vaatamata kõrgeks. Saksamaa märgib, et Deutsche Banki uuringus ja Pöyry andmetes aastate 2006–2008 kohta on nimetatud üle 90 % ulatuvat rakendusastet. Lisaks peetakse uuringus lainepapi- ja lainepaberisektori nõudluse kestkseks teguriks SKP kasvu; uuringu kohaselt toetab SKP hinnanguline kasvumäär 2,2 % (2007) ja 2 % (2008) ajavahemikul 2006–2009 nõudluse eeldatavat aastast liitkasvumäära ([26]) 2,9 %. Pöyry andmed 2007. aastal eeldatava lainepaberimahu kohta näitavad Lääne-Euroopas ajavahemikul 2005–2015 aastakasvu 1,5 % ja Ida-Euroopas ajavahemikul 2005–2010 aastakasvu 6,2 %, mis kahaneb 2010.–2015. aastal 3,8 %ni. Saksamaa arvates on hinnalangusperioodid, pikk tootmisvõimsuse arendamise aeg ja kõikuv nõudlus sellele tsüklilisele sektorile tüüpilised ja neid ilminguid ei tasu hinnata struktuurse ülevõimsuse näitajatena.

(99) Lõpuks märgib Saksamaa, et kõik komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse hetkel olemasolevad tõendid rääkisid lainepaberituru positiivse arengu kasuks investeerimisotsuse tegemise hetkel ja pärast 2007. aastat ning polnud ühtegi märki tasakaalustamatusest lainepaberiturul.

5.5. *ERGUTAV MÕJU*

(100) Saksamaa on seisukohal, et abi ergutavat mõju ei ole vaja üksikasjalikult kontrollida, sest regionaalabi suuniste punktis 68 nimetatud turuosa ja tootmisvõimsuse piirmäärasid Saksamaa näitajate põhjal ei ületata. Saksamaa osutab sellele, et komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmise ajal kontrolliti ergutavat mõju vaid ametlike kriteeriumide alusel, mis olid kõik täidetud. Tol hetkel ei olnud vaja esitada täielikku äriplaani, tõendamaks, et abi on abistatavasse piirkonda investeerimise otsuse tegemisel tõepoolest otsustav, mistõttu Progroup sel ajal niisugust üksikasjalikku kava välja ei töötanud. Saksamaa juhib siiski tähelepanu sellele, et Progroupi juhatuse esimehe ja omaniku kinnitusel oli Progroupile antav abi määraval kohal Eisenhüttenstadti valimisel Propapier PM2 investeerimisprojekti asukohaks, muidu oleks investeerimiskohaks määratud [...]. Seetõttu tegi Progroup ettevõtjale Roland Berger Strategy Consultants ülesandeks võrrelda [...] ja Eisenhüttenstadtis olevate asukohtade majanduslikke tegureid.

(101) Roland Bergeri 2013. aasta aruandes märgitakse, et investeeringu eesmärk oli Progroupi [...] parandamine. [...] peetakse [...] alusel paremaks asukohaks. Asukoha [...] muud eelised on: soodsama hinnaga [...], soodsama hinnaga [...] ning madalamad [...] ja [...] ([27]). Aruande kohaselt tõi Eisenhüttenstadti kasuks otsustamine [...] ga võrreldes kaasa iga-aastased lisakulud [...]–[...] miljonit eurot. Diskonteeritud lisakulud oleksid olnud kokku [...]–[...] miljonit eurot. Osa nendest lisakuludest on korvatud abi ja oodatava [...] ga. Eisenhüttenstadt pakkus ka võimalust tulevaseks laienemiseks (väiksemad kinnistukulud, garanteeritud puhta veega varustamine, auruga varustamine kavandatud elektrijaama kaudu).

(102) Saksamaa märgib, et investeerimistoetus oli [...] üldstrateegia edukuse korral parajasti piisav, et katta ebasoodsas olukorras oleva Brandenburg-Nordosti piirkonna kuluhalvemus. Progroup tegi Saksamaa väitel sellel alusel ettevõtjana otsuse Eisenhüttenstadti investeerimiseks ja seega lõi antud investeerimistoetus Progroupi jaoks vajaliku stiimuli valida Propapier PM2 asukohaks [...] asemel Eisenhüttenstadt.

([24]) Deutsche Banki uuring, lk 12.
([25]) ECA aruanne, lk 10.
([26]) *compound annual growth rate*, CAGR.
([27]) Palgaerinevus väljaõppekulude ja muude kulutuste alusel, nt üüri- ja sõidutoetused, mis põhineb võrdlusel Prowelli praeguste [...] asuvate tootmisüksustega.

5.6. *PANUS REGIONAALARENGUSSE*

(103) Saksamaa selgitab, et Propapier PM2 investeerimisprojekt sobib kokku sektori strateegiaga toetada Brandenburgi liidumaal sektori paberialast pädevusvaldkonda. Paberisektor on üks pädevusvaldkondadest, mis määrati kindlaks Brandenburgi liidumaa neljanda valimisperioodi 2004–2009 koalitsioonilepingus ([28]).

(104) Brandenburgi liidumaa majandusministeeriumi ülesandel tellitud Pöyry 2007. aasta dokumendist ([29]) ilmneb, et komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmise hetkel oli sektori paberialases pädevusvaldkonnas oodata üldjoontes soodsat arengut. Paberisektori jaoks ei olnud küll kindlaks määratud uusi konkreetseid investeerimiskavasid (Propapier PM2 kõrval), kuid väljakujunenud ettevõtete puhul on olemas täielik võimalus tootmisvõimsust suurendada, mitmekesistada või tootesortimenti täiendada.

(105) Saksamaa rõhutab, et investeering tehti tõsiselt ebasoodsas olukorras olevas piirkonnas: 2004. aastal oli SKP elaniku kohta 76,3 % EL 27 keskmisest ja 2005. aastal oli töötuse määr oli 19,8 %, mis vastas 220 %-le EL 27 keskmisest ja 178 %-le Saksamaa keskmisest. Eisenhüttenstadt on osa Frankfurt (Oder)/Eisenhüttenstadti piirkondlikust kasvukeskusest, kus 2006. aastaks oli sotsiaalkindlustusega hõlmatud töötajate arv 15 % väiksem kui 1998. aastal (vastab 7 573 töötajale).

(106) Saksamaa märgib, et lootis Propapieri projektist suurt panust majanduse monostruktuuri mitmekesistamisse selles piirkonnas, mis sõltub tugevasti ratsionaliseerimispüüdlustest ohustatud terasetööstusest (Arcelor). Saksamaa osutab sadade töökohtade kadumisele Eisenhüttenstadti terasetööstuses alates 2003. aastast.

(107) Lisaks juhib Saksamaa tähelepanu Propapier PM2 investeerimisprojekti võimalikule kasule väärtusahela laiendamisel (nt investeeringud lainepapitehastesse ja pakenditööstusse).

(108) Saksamaa on seisukohal, et 150 kvaliteetse otsese töökoha (millest 82 % paiknes 2012. aastal piirkonnas) ja ligikaudu 450 kaudse töökoha loomine aitab suurel määral kaasa väga ebasoodsas olukorras oleva Brandenburgi piirkonna arengule. Lisaks osutab Saksamaa kohalike töötajate ulatuslikele koolitustele ([30]) ja koostööle Brandenburgische Technischen Universität Cottbusiga. Koolitused aitavad parandada töötajate kvalifikatsiooni kogu piirkonnas, mida iseloomustab tehnilise kvalifikatsiooniga töötajate puudus, ja võivad seega meelitada ligi järgmisi investoreid. Saksamaa lisab, et vajadus spetsialistide järele tingib ka erialaste koolitusprogrammide väljatöötamise piirkondlikes haridusasutustes.

(109) Saksamaa tõstab esile Propapieri väga uuenduslike omadustega PM2 masinat, mis oli kogu maailmas esimene, millega sai toota eriti kergekaalulist lainepaberit, nii et Eisenhüttenstadti piirkond on saanud sektoris tuntuks oskusteabe kandjana.

(110) Saksamaa vaidlustab Smurfit Kappa väited, selgitades, et Progroup ei vähendanud oma töötajate arvu Propapier PM2 paberitehase rajamise tõttu. Lisaks kinnitab Saksamaa, et paberimasin pandi kokku Eisenhüttenstadtis ja ainult vähesed osad toodeti väljaspool Saksamaad.

(111) Saksamaa osutab ka pika investeeringuperioodi tähtsusele jätkusuutliku arengu saavutamiseks piirkonnas. Saksamaa väitel kavandati Progroupi tegevust esimestest kavadest alates pikaajalise projektina vertikaalse integratsiooni raames ja Ida-Euroopa strateegia elluviimisel, nii et Propapieri PM2 investeering tagab ka pikaajalise positiivse mõju.

(112) Saksamaa lisab, et Propapieri PM2 investeering aitab kaasa ka piirkonna elatustaseme tõusule: Propapieri poolt Brandenburgis makstud palgad olid pidevalt kõrgemad kui keskmine brutopalk Brandenburgis, mis oli 2008. aastal 22 932 eurot. See aitab kaasa SKP kasvule elaniku kohta ja seega piirkonna soodsale arengule. Peale selle märgib

([28]) Saksamaa sotsiaaldemokraatliku partei Brandenburgi liidumaa ühendus ja Saksamaa kristliku-demokraatliku liidu Brandenburgi liidumaa ühendus, Brandenburgi Liidupäeva neljanda valimisperioodi 2004–2009 valitsuskoalitsiooni koostöökokkulepe, Potsdam, oktoober 2004.

([29]) Pöyry, Brandenburgi paberisektori strateegia (kokkuvõte) Brandenburgi liidumaa majandusministeeriumi tellimusel, november 2007.

([30]) Nt seminarid ja praktika Saksamaal ja välismaal, erialane väljaõpe hüdraulika ja pneumaatika valdkonnas, erikoolitused Propapieri PM2 masina operaatoritele.

Saksamaa, et Propapieri investeeringu oodatav käive ja töökohtade loomine suurendavad piirkonnas maksulaekumist, mille tulemusena on võimalik teha järgmisi avalikke investeeringuid, mis omakorda aitavad jällegi kaasa piirkonna sotsiaal-majanduslikule arengule.

5.7. *NEGATIIVNE MÕJU*

(113) Saksamaa rõhutab, et abi ei põhjustanud sektoris ülevõimsust. Pärast 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmist kiitis komisjon paberisektoris heaks terve hulga järgmisi riigiabimeetmeid ([31]), mille puhul ta pidi arvesse võtma Propapieri investeeringuga saavutatud tootmisvõimsust, et hinnata tootmisvõimsuse kasvu asjaomasel turul. Saksamaa väidab, et komisjon ei oleks neid meetmeid heaks kiitnud, kui sektorit oleks iseloomustanud märkimisväärne ülevõimsus.

(114) Saksamaa väidab, et uus tehas oleks ilma riigiabita igal juhul valmis ehitatud, aga teises asukohas. Kuna lainepaberiga seotud olemasolev tootmisvõimsus asjaomasel turul (Euroopa Majanduspiirkond) ei muutuks, lähtub Saksamaa sellest, et abi ei saa avaldada konkurentsile negatiivset mõju. See tõttu ei saa abi pidada konkurentide ettevõtetes töökohtade vähendamise põhjuseks, nagu väidab Smurfit Kappa, vaid pigem Brandenburgis uute töökohtade loomise ajendiks.

(115) Saksamaa lisab, et Euroopa lainepaberiturgu iseloomustab turgu valitsev konkurent (Smurfit Kappa), kelle vastas seisavad arvukad väiksemad pakkujad, sealhulgas Progroup. Smurfit Kappa on ilmselgelt kõige suurem turuosaline, kes on keskendunud agressiivsele ettevõtluspoliitikale, mis väljendub ulatuslikes laienemispingutustes paljude konkurentide ülevõtmise kujul. Progroup on seevastu väike turuosaline, kes lähtub loomulikust kasvust, mitte konkurentide ülevõtmisest. Kuna Propapier PM2 tehase tooted konkureerivad otseselt Smurfit Kappa pakkumisega, aitab Propapieri PM2 investeering Saksamaa arvates seetõttu nõrgendada selle turgu juhtiva turuosalise valitsevat seisundit ja tihendada seega kokkuvõttes konkurentsi lainepaberiturul.

6. **MEETME HINDAMINE RIIGIABI OLEMASOLU SEISUKOHAST**

6.1. *RIIGIABI OLEMASOLU EUROOPA LIIDU TOIMIMISE LEPINGU ARTIKLI 107 LÕIKE 1 TÄHENDUSES*

(116) Saksamaa andis meetme raames rahalist abi investeerimistoetusena ja tegi seda riigi vahenditest. Toetust saab seega käsitleda liikmesriigi poolt ja riigi ressurssidest rahastatud toetusena Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

(117) Kuna abi tõi kasu ainult ühele ettevõtjale, nimelt Propapierile, on tegemist valikulise meetmega.

(118) Rahaline toetus vabastas Propapieri kuludest, mida ettevõtja oleks tavajuhul pidanud ise kandma, ja andis talle seega konkurentidega võrreldes majandusliku eelise.

(119) Saksamaa antud rahaline toetus kätkes investeeringut, mis peab võimaldama eri sorti lainepaberi tootmist. Kuna neid tooteid ostetakse ja müüakse liikmesriikide vahel, võib toetus kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust ja moonutada konkurentsi.

(120) Komisjon teeb selles esialgses hinnangus seetõttu järelduse, et **meede kujutab endast** Propapierile antud **riigiabi** Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.2. *ABIMEETME SEADUSLIKKUS*

(121) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid kõikidest abimeetmetest enne nende rakendamist teatama, välja arvatud juhul, kui need on hõlmatud grupierandiga. Kuigi abi anti teatamiskohustusest vabastatud abikava XR 6/2007 raames (vt põhjendused 35 ja 36), ei kuulu see asjaomase grupierandi määruse kohaldamisalasse (käesoleval juhul määrus (EÜ) nr 1628/2006) ([32]), sest see ületas kehtivat eraldi teatamise piirmäära (käesoleval juhul 22,5 miljonit eurot).

([31]) Riigiabijuhtumid N 203/08, LIP – DE – abi ettevõtjale Papierfabrik Hamburger Spremberg GmbH & Co KG, N 865/06, LIP – DE – abi ettevõtjale Projektgesellschaft Papierfabrik Adolf Jass Schwarza GmbH, ja SA.32063 (2011/NN), Poola – LIP – Mondi Świecie.

([32]) Investeeringuteks ette nähtud regionaalabi grupierandi määrus, vt joonealune märkus 9.

(122) Abimeetmest teatamisega 2007. aastal täitis Saksamaa eraldi teatamise kohustuse vastavalt määruse (EÜ) nr 1628/2006 artikli 7 punktile e. Pärast komisjoni esialgse otsuse tühistamist ja arvestades asjaolu, et abi maksti välja enne Smurfit Kappa esitatud tühistamishagi puudutava kohtuotsuse väljakuulutamist, tuleb abi käsitleda ebaseaduslikuna.

(123) Kuna kavandatud abi ületab eraldi teatamise kohustuse piirmäära vastavalt määruse (EÜ) nr 1628/2006 artikli 7 punktile e, hindab komisjon meedet regionaalabi suuniste alusel.

6.3. *HINDAMISEL ALUSEKS VÕETAV TÄHTAEG JA KOHALDATAV MENETLUS*

(124) Nagu komisjon on algatamisotsuse põhjendustes 47–50 selgitanud, peab ta abimeetme uuel esialgsel hindamisel võtma põhimõtteliselt aluseks oma 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmisel esinenud asjaolud, et täita otsust kohtuasjas T-304/08. Kuna komisjoni ülesanne on võtta vastu uus otsus, milles ei esine eespool nimetatud kohtuotsuses kindlaks tehtud vajakajäämisi põhjendamisel, on komisjonil võimalik arvesse võtta ainult neid fakte, aruandeid ja muid andmeid, mis oleksid olnud tema käsutuses enne esialgse otsuse tegemist abimeetme kokkusobivuse kohta ([33]).

(125) Käesolevas abijuhtumis vähendati investeerimisprojekti ulatust pärast komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmist, mille tulemusena kahanesid ka rahastamiskõlblikud kulud; samavõrra vähendati ka antud abi. Isegi kui komisjon võtab vastu otsuse abimeetme kohta, nii nagu see ellu viidi, ja arvestab sealjuures asjaoluga, et nii rahastamiskõlblikud kulud kui ka Saksamaa antud abi Propapierile olid esialgu arvestatust väiksemad, tugineb komisjon hindamisel teabele, mis oleks olnud kättesaadav komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmise hetkel, ja võtab aluseks sel ajal kohaldatud liidu riigiabi eeskirjad. Suurte investeerimisprojektide toetuseks antava regionaalabi puhul peab komisjon tavaliselt tegema otsuse prognooside ja hinnanguliste turuandmete alusel, enne kui investeering tegelikult täielikult ellu viiakse. Abi heakskiidetud osakaalu hiljem ei kohandata, isegi kui mõne aasta pärast ilmneb, et turg on arenenud teisiti, kui komisjoni vastu võetud otsuse ajal eeldati.

(126) Uue otsuse vastuvõtmise menetlust võib alustada täpselt selles punktis, mil ebaseaduslikkus tekkis ([34]). Riigiabi sihipärasusega seoses on kohus leidnud, et kui eelneva otsusega seotud komisjoni uurimine oli ebatäielik ja põhjustas otsuse tühistamise, võib menetlust selle otsuse asendamiseks sellest punktist uuesti alustada, korrates juba tehtud hindamist ([35]).

6.4. *KOKKUSOBIVUS REGIONAALABI SUUNISTE ÜLDSÄTETEGA*

(127) Komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmise hetkel oli Brandenburg-Nordosti piirkond Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a kohaselt regionaalabi jaoks kõlblik.

(128) Teatatud abi oli kavas anda alginvesteeringuks regionaalabi suuniste jaos 4.1 esitatud määratluse tähenduses; rahastamiskõlblikud kulud hõlmavad kooskõlas regionaalabi suuniste jaoga 4.2 kulutusi hoonetele ja tehasele/seadmetele (vt põhjendus 30). Saksamaa on kinnitanud, et immateriaalne vara vastab regionaalabi suuniste punkti 56 tingimustele (vt põhjendus 31).

(129) Abisaaja abi mittesisaldav omapanus rahastamiskõlblikesse kuludesse ületab piirmäära 25 %, mis on ette nähtud regionaalabi suuniste jaos 4.1 (vt põhjendus 34).

(130) Ergutavat mõju käsitlevad ametlikud sätted vastavalt regionaalabi suuniste punktile 38 olid täidetud: seoses esialgu ettenähtud otsetoetusega taotles abisaaja abi 15. mail 2007 ja Saksamaa kinnitas 24. mail 2007 enne projekti

([33]) Vrd riigiabijuhtumid C 28/2005, Glunz AG; C 54/1996, Alitalia (komisjoni otsus 2001/723/EÜ (EÜT L 271, 12.10.2001, lk 28)), SA. 23839 (C 44/2007), FagorBrandt (komisjoni otsus 2013/283/EL (ELT L 166, 18.6.2013, lk 1)), ja SA. 28855 (2012/C), ING – Restructuring aid.

([34]) Kohtuasi 34/86: nõukogu *vs.* parlament (EKL 1986, lk 2155), punkt 47; kohtuasi C-415/96: Hispaania *vs.* komisjon (EKL 1998, lk I-6993), punkt 31; kohtuasi C-458/98 P: Industrie des poudres sphériques *vs.* nõukogu (EKL 2000, lk I-8147), punkt 82.

([35]) Kohtuasi C-415/96: Hispaania *vs.* komisjon (EKL 1998, lk I-6993), punkt 34.

meetmete algust (detsember 2007) kirjalikult ja tingimusel, et esitatakse üksikasjaliku kontrollimise tulemus, et projekt vastab asjakohases kavas kindlaks määratud toetustingimustele.

(131) Abi kogusumma eraldati lõpuks investeerimistoetusena, mis makstakse välja automaatselt, kui asjaomase õigusliku aluse objektiivsed kriteeriumid on täidetud (teatamiskohustusest vabastatud abikava XR 6/2007). Selle investeerimistoetuse jaoks ei ole vaja eelnevat abitaotlust ega kirjalikku kinnitust selle kohta, et projekt vastab põhimõtteliselt abi saamise kriteeriumidele. Regionaalabi suuniste joonealuse märkuses 41 on kirjas, et heakskiidetud maksude abikava puhul, kui maksudest vabastamine või nende vähendamine tagatakse rahastamiskõlblike kulude korral automaatselt, ilma et oleks vajalik mis tahes asutustepoolne sekkumine, ei pea liikmesriigid enne projekti meetmete algust kirjalikult kinnitama, et projekt vastab põhimõtteliselt ja tingimusel, et on esitatud üksikasjaliku kontrollimise tulemus, kavas kindlaks määratud abi saamise tingimustele.

(132) Saksamaa on kinnitanud, et investeeringut peab haldama abistatavas piirkonnas vähemalt viie aasta jooksul pärast projekti lõpetamist (regionaalabi suuniste jagu 4.1).

(133) Peale selle on Saksamaa kinnitanud, et järgida tuli abi kumuleerumist käsitlevaid reegleid (regionaalabi suuniste jagu 4.4).

(134) Komisjon on seetõttu talle enne 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmist esitatud teavet arvesse võttes seisukohal, et **abimeede vastab regionaalabi suuniste asjaomastele kokkusobivuskriteeriumidele**.

6.5. *KOKKUSOBIVUS REGIONAALABI SUUNISTE SÄTETEGA ULATUSLIKE INVESTEERIMISPROJEKTIDE KOHTA*

(135) Kuna regionaalabi anti ulatuslikule investeerimisprojektile, peab komisjon hindama ka ulatuslikele investeerimisprojektidele regionaalabi andmise eritingimuste täitmist vastavalt regionaalabi suuniste jaole 4.3.

6.5.1. ABI OSAKAAL (REGIONAALABI SUUNISTE PUNKT 67)

(136) Kuna teatatud rahastamiskõlblike kulude diskonteeritud summa on 586 722 900 eurot ja Brandenburg-Nordosti piirkonnale kohaldatakse regionaalabi standardset ülemmäära, mis on 30 % brutotoetusekvivalendist, moodustab abi lubatud ülemmäär regionaalabi suuniste punkti 67 kohaselt 12,30 % brutotoetusekvivalendist.

(137) Saksamaa teatas komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmise järel komisjonile, et pärast elektrijaama väljajätmist toetust saava projekti kuludest vähendati samavõrra rahastamiskõlblikke kulusid. Kui regionaalabi suuniste punktis 67 ettenähtud vähendamissätteid oleks kohaldatud väiksematele rahastamiskõlblikele kuludele, oleks see toonud kaasa abi suurema osakaalu. Abisaaja alustas aga projekti meetmete võtmisega stsenaariumi alusel, kus komisjonile teatati abi osakaaluks 12,30 % brutotoetusekvivalendist, mille komisjon hiljem kinnitas. Seetõttu võib järeldada, et esialgu heaks kiidetud abi osakaal oli investeerimisotsuse tegemise stiimulina piisav ja abi suurem osakaal ei oleks ergutavat mõju suurendanud ([36]).

(138) Propapierile maksti vähendatud investeerimisprojekti eest välja abi summas 50 559 153 eurot (nimiväärtus) ehk 44 172 973 eurot (nüüdisväärtus). See vastab abi osakaalule 12,51 % brutotoetusekvivalendist ja ületab seega abi lubatud ülemmäära 12,30 %. Saksamaa kinnitas siiski, et Propapier maksis üleliia antud abi kogusummas 1 099 539 eurot koos intressidega tagasi. Seega ei ületa abisaajale jäänud summa 43 415 903 eurot, mis vastab investeerimisprojekti vähendatud rahastamiskõlblike kulude puhul abi osakaalule 12,30 % brutotoetusekvivalendist. Sellel alusel **võib järeldada, et antud abi summa on regionaalabi suuniste punktiga 67 kooskõlas**.

(139) Riigiabijuhtumi SA.36147 (C 30/10) ([37]) algatamisotsuses väljendas komisjon kahtlust, kas Propapieri tehasesse tehtud investeering ja mitu teist avaliku sektori taristumeedet tööstuspiirkonna jaoks, kus asus Propapieri

([36]) Vrd komisjoni otsus 2006/262/EÜ, 21. september 2005, riigiabi nr C 5/2004 (*ex* N 609/2003) kohta, mida Saksamaa kavatseb anda Kronoply'le (ELT L 94, 1.4.2006, lk 50).

([37]) Vt joonealune märkus 4.

kavandatud paberitehas, võiksid moodustada koos ühtse investeerimisprojekti regionaalabi suuniste punkti 60 tähenduses. Seetõttu märkis komisjon oma algatamisotsuses regionaalabi SA.23827 (2013/C) – Saksamaa – LIP – Propapier PM 2 GmbH kohta, et kui ta teeb pärast riigiabijuhtumi SA.36147 (C 30/2010) – Saksamaa – väidetav taristuabi ettevõtjale Propapier PM2 – ametlikku uurimismenetlust järelduse, et teised rahastamiskõlblikud investeeringud kujutavad endast koos Propapieri paberitehase investeeringuga ühtset investeerimisprojekti või et Propapier on saanud taristumeetmetena muid toetusi, tuleb uurida kogu toetuste paketi kokkusobivust regionaalabi suuniste punktiga 67.

(140) Kui komisjon teeb riigiabi SA.36147 (C 30/10) ([38]) kohta lõpliku otsuse, võtab ta taristuabi meetmete kokkusobivuse hindamisel arvesse Propapierile antud regionaalabi.

6.5.2. REGIONAALABI SUUNISTE PUNKTI 68 ALAPUNKTIDES a JA b NIMETATUD KONTROLLIMISE KOHALDAMINE

(141) Kuna kõikidest allikatest antud abi kogusumma ületab kohaldatavat eraldi teatamise piirmäära, peab komisjon tegema kontrolli vastavalt regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktidele a ja b.

(142) Abi ulatuslikele investeerimisprojektidele, mis kuuluvad regionaalabi suuniste punkti 68 alla ja mille puhul

— abisaaja arvele langeb enne või pärast investeeringu tegemist üle 25 % asjaomase toote läbimüügist või

— projektiga saavutatud tootmisvõimsus mõõdetuna vaatlusaluse toote nähtavat tarbimist käsitlevate andmete alusel on üle 5 % turu suurusest, välja arvatud juhul, kui nähtava tarbimise aastane kasvumäär viimasel viiel aastal ületab Euroopa Majanduspiirkonna SKP keskmise aastase kasvumäära,

võib heaks kiita alles pärast üksikasjalikku kontrollimist, mis järgneb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetluse algatamisele ja mille käigus kontrollitakse, et abi oleks vajalik investeeringule ergutava mõju avaldamiseks ning et abimeetmest saadav kasu ületaks konkurentsimoonutuste mõju.

(143) Regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktide a ja b kohase kontrolli tegemiseks peab komisjon esmalt määratlema asjaomase tooteturu ja asjaomase geograafilise turu.

6.5.2.1. **Asjaomased tooted**

(144) Kuigi Progroup võis Propapieri PM2 masinaga plaanida toota 70/110 g/m^2 testlainerit ja 70/130 g/m^2 lainekihipaberit (nagu väidab Smurfit Kappa), on komisjon arvamusel, et turu piiritlemisel tuleks aluseks võtta masina tegelik potentsiaalne tootmisvõimsus. Seetõttu kinnitab komisjon, et Saksamaa esitatud ja põhjenduses 25 kirjeldatud investeerimisprojekt puudutab otseselt kahte liiki lainepaberit: **kuni 150 g/m^2 testlainerit ja teiseskiust lainekihipaberit.**

(145) Kuna toetust saanud tehases toodetavast lainepaberist hinnanguliselt 75 % pidi kasutatama Progroupis endas järgmise etapi toote valmistamiseks, on komisjon seisukohal, et järgmise etapi toode, **lainepapp**, on regionaalabi suuniste punkti 69 kohaselt samuti investeerimisprojekti asjaomane toode.

6.5.2.2. **Asjaomane tooteturg**

(146) Regionaalabi suuniste punkti 69 kohaselt hõlmab asjaomane tooteturg asjaomast toodet ja selliseid tooteid, mida kas ostjad (toote omaduste, hinna ja kasutusotstarbe põhjal) või tootja (lähtuvalt tootmise sisseseade paindlikkusest) käsitavad selle asendustootena.

([38]) Vt põhjendus 3.

Lainepaberi asjaomane tooteturg

(147) Saksamaa väitis, et mõlemat sorti lainepaber, mida kavatseti toetust saanud tehases toota, lähevad samale lainepaberi koguturule, mis hõlmab lisaks nimetatud kahele sordile – kuni 150 g/m^2 testlainer ja teiseskiust lainekihipaber – ka kraftlainerit ja esmaskiust lainekihipaberit sõltumata nende kaalust. Saksamaa põhjendas seda seisukohta viitega asjaolule, et need tooted on üksteisega asendatavad.

(148) Ka komisjoni arvates on teiseskiust lainekihipaber ja esmaskiust lainekihipaber pakkujate seisukohast üksteisega asendatavad. Teiseskiust lainekihipaberi tootmise seadmega on võimalik toota ka esmaskiust lainekihipaberit, ainult toorme töötlemisel on vaja seade ümber seadistada (ühekordse investeeringuga summas [...] miljonit eurot, mis vastab vähem kui [...] %-le kõikidest investeerimiskuludest). Peale selle toodetakse praktikas esmaskiust lainekihipaberit ka esmas- ja teiseskiu segust, mis sisaldab kuni 40–50 % teiseskiudu.

(149) Esmaskiust lainekihipaber on ligikaudu 15 % kallim kui puhtalt teiseskiust lainekihipaber. Lainekihipaberi ostjate seisukohast on mõlemal tootel üldjoontes samad omadused ja sama kasutusotstarve. Ostjad saavad suurema kaaluga (nt 140 g/m^2) teiseskiust lainekihipaberi asendada esmaskiust kergema lainekihipaberiga (nt 127 g/m^2). Hinnaerinevused kaotavad tähtsuse, sest teiseskiust lainekihipaberi asemel on võimalik kasutada ka kergemat esmaskiust lainekihipaberit. Seetõttu on komisjoni arvates mõlemad tooted ka nõudjate seisukohast üksteisega asendatavad.

(150) Nõudluse poolel kehtib teiseskiust testlaineri ja esmaskiust kraftlaineri üksteisega asendamise kohta sama: mõlema kasutusotstarve on ühesugune ja kraftlaineri kõrgema hinna korvab see, et suurema kaaluga testlainer on võimalik asendada kergema kraftlaineriga.

(151) Lainekihipaber (nii esmas- kui ka teiseskiust), testlainer ja kraftlainer on pakkuja seisukohast täielikult üksteisega asendatavad, sest iga nüüdisaegne paberimasin, kaasa arvatud abisaaja masin, suudab toota mõlemat.

(152) Ka erineva kaaluga (st alla ja üle 150 g/m^2) lainepaber läheb samale asjaomasele turule, sest ostjate vaatenurgast on need üksteisega asendatavad: ostjal on võimalik vahetada raskemast lainepaberist üksikkiht välja rohkemate kihtide ja soodsama hinnaga kergema lainepaberi vastu.

(153) Eespool kirjeldatud põhjustel võiks teha järelduse, et lainepaberi asjaomane tooteturg vastab lainepaberi koguturule. Komisjon on siiski varasemates koondumisotsustes ([39]) asjaomase tooteturu küsimuse ja eelkõige toodete liigitamise esmas- ja teiseskiust toodeteks lahtiseks jätnud. Komisjon märgib, et Saksamaa esitas ka andmed asjaomase tooteturu võimalikult kitsa määratluse kohta (kuni 150 g/m^2 testlaineri ja vanapaberist lainekihipaberi turg).

(154) Progroup on vertikaalselt integreeritud paberitootja, kes konkureerib lainepaberi koguturul, kus iga integreeritud tootja võib otsustada osta paremate tingimuste tõttu teatud tooteid Progroupilt, selle asemel et neid toota. Saksamaa esitatud üksikasjalikest uuringutest selgus, et isegi vertikaalselt integreeritud tootjad, kes toodavad oma lainepapi valmistamiseks vajaliku lainepaberikoguse (tonnides mõõdetuna) ise, ostavad lainepaberit konkurentidelt või müüvad neile seda, et võtta arvesse konkreetset tarvet teatud lainepaberisortide järele ja logistilisi vajadusi. Vertikaalselt integreeritud tootjate turu valitseva seisundi tõttu ei saa suuri turuosasid avatud turul (st ainult tarneid kolmandatele isikutele) vältimatult turujõuga võrdsustada. Sellel alusel järeldas Saksamaa, et asjaomane tooteturg on lainepaberi koguturg ja see hõlmab nii lainepaberi ettevõttesiseseid tarneid kui ka tarneid kolmandatele isikutele (= koguturg). Siiski esitas Saksamaa ka teabe ainult avatud turu kohta.

([39]) Muu hulgas COMP/M. 3935 – Jefferson Smurfit/Kappa (10. november 2005); COMP/M. 2391 – CVC/Cinven/AssiDomän (10. mai 2001); COMP/M. 2243 – Stora Enso/AssiDomän/JV (22. detsember 2000); COMP/M.2020 – Metsä-Serla/MODO (4. august 2000).

(155) Komisjon ei näe põhjust kalduda kõrvale oma varasemast otsustuspraktikast paberisektori riigiabi ([40]) ja ühinemiskontrolli ([41]) juhtumites (kus komisjon eristas kas kogu lainepaberi ja eranditult vanapaberist valmistatava lainepaberi turgusid või jättis piiritlemise lahtiseks ja eristas kas koguturgu/avatud turgu või jättis piiritlemise lahtiseks või määratles turu lainepaberi koguturuna, aga arvestas mõlemaid stsenaariume). Arvestades teavet, mis esitati komisjonile enne tema 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmist, ja pärast algatamisotsust laekunud märkusi, mis hõlmasid asjaolusid enne komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmist, otsustas komisjon seetõttu kontrollida kooskõlas regionaalabi suuniste punktiga 68 **kogu lainepaberi** turgu ja **kuni 150 g/m^2 testlaineri ja vanapaberist lainekihipaberite turgu** nii **koguturul** kui ka **avatud turul**.

Lainepapi asjaomane tooteturg

(156) Lainepappi toetust saanud tehases ei toodeta, vaid see on järgmise etapi toode, mida investeerimisprojekt hõlmab.

(157) Saksamaa väitis, et lainepapil on pakkujate seisukohast eraldiseisev turg, sest lainepapi tootmise seadmeid ei ole võimalik isegi märkimisväärsete kuludega teiste toodete valmistamiseks ümber ehitada.

(158) Nõudluse poolel on lainepapp kõige enam võrreldav kartongpakenditega, ehkki lainepapist pakendid on kergemad, stabiilsemad ja odavamad. Lainepapi ostjad – pakenditootjad – ei saa seetõttu enamiku pakendiliikide puhul lainepappi teiste toodetega asendada.

(159) Kuna selle punkti kohta märkusi ei esitatud, ei kaldu komisjon kõrvale oma senisest praktikast eespool nimetatud ühinemiskontrolli otsuste tegemisel ja kinnitab oma seisukohta, mida ta väljendas ka 2. aprilli 2008. aasta otsuses ja algatamisotsuses: **lainepapil** on eraldi asjaomane tooteturg.

6.5.2.3. **Asjaomane geograafiline turg**

(160) Regionaalabi suuniste punktis 70 on seoses punkti 68 alapunktides a ja b ette nähtud kontrollimisega öeldud: „Alapunktide a ja b kohaldamisel määratletakse müük ja nähtav tarbimine Prodcom klassifikatsiooni asjakohasel tasemel EMP territooriumil või, kui see teave ei ole kättesaadav või asjakohane, siis mõne muu sellise üldtunnustatud turu segmentimise alusel, mille kohta statistilised andmed on kergesti kättesaadavad."

Lainepaberi asjaomane geograafiline turg

(161) Saksamaa on seisukohal, et lainepaberi asjaomane geograafiline turg hõlmab vähemalt Euroopa Majanduspiirkonda ja ületab isegi selle piire (kaasa arvatud Euroopa Majanduspiirkonna naaberpiirkonnad). Komisjon ei näe siiski põhjust kõrvale kalduda oma varasemast otsustuspraktikast riigiabi ja ühinemiskontrolli juhtumites, kus **Euroopa Majanduspiirkonda** käsitleti **lainepaberi asjaomase geograafilise turuna**, ja kohaldab seetõttu turu kontrolli regionaalabi suuniste punkti 68 tähenduses lainepaberi ja vanapaberist valmistatava lainepaberi asjaomase geograafilise turu üldtunnustatud segmentimise alusel, mille kohta on andmed juba esitatud – käesoleval juhul on see Euroopa Majanduspiirkond.

Lainepapi asjaomane geograafiline turg

(162) Lainepappi toodetakse Progroupi teistes tootmisüksustes Eisenhüttenstadti tehases toodetud lainepaberist. Teatamise hetkel oli kavas, et Propapier tarnib lainepaberit Progroupi tehastele Saksamaal, Prantsusmaal ja Tšehhis ning tulevikus ka Strykówi (Poola) tehasele pärast selle rajamist 2008. aastal. Nendes tehastes toodetaks siis järgmise etapi toodet – lainepappi.

(163) Saksamaa väidab, et lainepapi asjaomane geograafiline turg ei ole kitsam kui Euroopa Majanduspiirkond, kuid esitas sellele vaatamata ka andmed piirkonna kohta, mis hõlmab Progroupi tarnete kõige olulisemaid sihtriike (st Tšehhi,

([40]) Riigiabijuhtumid N 203/08, LIP – DE – abi ettevõtjale Papierfabrik Hamburger Spremberg GmbH & Co KG; N 865/06, LIP – DE – abi ettevõtjale Projektgesellschaft Papierfabrik Adolf Jass Schwarza GmbHa; ja SA.32063 (2011/NN), Poola – LIP – Mondi Świecie.

([41]) Vt joonealune märkus 38.

Prantsusmaa, Saksamaa, Ühendkuningriik, Madalmaad ja Poola). Võttes arvesse kõige halvemat stsenaariumi ja varasemate ühinemiskontrolli otsuste järeldusi ([42]), millest nähtus, et lainepapitarned on majanduslikud kauguseni kuni 400 km lainepapitehasest, jätab komisjon küsimuse lainepapi asjaomase geograafilise turu määratluse kohta lahtiseks ja arvestab turuosa nii **Euroopa Majanduspiirkonna tasandil** kui ka piirkonnas, mis hõlmab vaid **Progroupi kõige olulisemaid sihtriike**.

6.5.2.4. **Turuosa**

(164) Tegemaks kindlaks, et regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktis a kindlaks määratud piirmäära ei ületatud, peab komisjon analüüsima abisaaja turuosa kontserni tasandil enne ja pärast investeeringut. 2007. aastal alustatud investeerimisprojekt oli 2010. aasta keskpaigaks lõpetatud; täielik tootmisvõimsus oli aga kavas saavutada alles 2015. aastal. Saksamaa viitas teatamise hetkel sellele, et sõltumatute asutuste andmed nähtava tarbimise kohta asjaomastel turgudel sellele aastale järgneval aastal, mil on kavas saavutada täielik tootmisvõimsus (st 2016. aastal), ei olnud kättesaadavad. Komisjon otsustas seetõttu uurida turuosasid 2011. aastal (investeeringu lõpetamisele järgneval aastal), mille kohta olid sõltumatute asutuste prognoosid juba olemas. See on vastuvõetav käsitusviis, sest selleks ajaks peaks olema kasutusel juba 92 % tootmisvõimsusest, mida oli projektiga kavas saavutada.

(165) Progroupi turuosa väljaselgitamiseks kontserni tasandil võrdles komisjon kõikide tema (kolmandatele isikutele saadetud ja kontsernisiseste) tarnete mahtu ja väärtust valitud aastal nähtava tarbimisega asjaomastel turgudel. Lainepaberi turuosa avatud turul (st võttes eranditult arvesse Progroupi mitteseotud müüki) ([43]) ja kolmandatele isikutele saadetud tarnete turu kogumaht arvestati eraldi.

(166) Andmed lainepaberi, kuni 150 g/m^2 testlaineri ja vanapaberist lainekihipaberi ning lainepapi kogu nähtava tarbimise mahu ja väärtuse kohta Euroopa Majanduspiirkonna turgudel kogus abisaaja algatusel teate esitamise eesmärgil kokku üleilmselt tegutsev inseneri- ja nõustamisettevõte Pöyry, kes on spetsialiseerunud energia-, metsamajandusning taristu- ja keskkonnavaldkonnale. Andmete kogumisel tugines Pöyry enda andmebaasile ja avalikult kättesaadavale teabele (nt erialaajakirjad ja sektori ühendused).

(167) Kuna sõltumatute allikate andmed avatud turu mahu kohta puudusid, võttis Saksamaa selle hindamisel aluseks Pöyry andmed 2006. aasta tootmisvõimsuse kohta ja võrdles seejärel iga integreeritud tootja puhul lainepaberi tootmisvõimsust tema lainepapi tootmisvõimsusega. Kui lainepapi tootmisvõimsus on suurem kui lainepaberi tootmisvõimsus, toob see teoreetiliselt kaasa vastava nõudluse selle toorme järele avatud turul. Niisugusele täiendavale nõudlusele integreeritud tootjate lainepaberi järele lisandub nõudlus mitteintegreeritud lainepapitootjate lainepaberi järele avatud turul. Selle arvutuse tulemuseks saadi, et lainepaberi avatud turu maht vastab ligikaudu 37 %-le kogu lainepaberiturust. See suhe võeti aluseks ka avatud turu mahu hindamisel 2011. aastal ([44]).

(168) Kuna vanapaberist ja esmaskiust lainepaberi tootmisvõimsuse kohta ei ole eraldi andmed kättesaadavad, ei saa kasutada seda meetodit testlaineri ja vanapaberist lainekihipaberi avatud turu mahu hindamiseks. Vanapaberist lainepaber moodustab siiski ligikaudu 70–80 % lainepaberi koguturust, nii et see suur osakaal kehtib väga tõenäoliselt ka avatud turu puhul, mis tähendab, et Progroupi turuosa teiseskiust lainepaberi avatud turul on ainult veidi suurem kui kõikide lainepaberisortide avatud turul.

(169) Lainepapituru mahuandmed Progroupi peamises tarnepiirkonnas (Tšehhi, Prantsusmaa, Saksamaa, Ühendkuningriik, Madalmaad ja Poola) arvutati FEFCO ([45]) statistika alusel, mis oli edastatud enne komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse vastuvõtmist ja mille kohaselt moodustab see piirkond 58 % kogu Euroopa Majanduspiirkonna turust.

([42]) Nt COMP/M. 3935 – Jefferson Smurfit/Kappa; COMP/M. 2391 – CVC/Cinven/AssiDomän.

([43]) Sellega seoses tuleb juhtida tähelepanu sellele, et Progroup müüb avatud turul ainult vanapaberist valmistatavat lainepaberit, st kuni 150 g/m^2 testlainerit ja vanapaberist lainekihipaberit.

([44]) Kuna integreeritud tootjad, nagu eespool selgitatud, ei tegutse avatud turul mitte ainult ebapiisava tootmisvõimsuse, vaid ka logistiliste vajaduste tõttu, lähtutakse selle meetodi puhul – olenevalt nende tootjate konkreetsest nõudlusest erinevate lainepaberisortide järele – avatud turu mahu alahindamisest, nii et kajastatakse kõige halvemat stsenaariumi.

([45]) FEFCO on Euroopa lainepapitootjate ühenduste katusorganisatsioon.

(170) Tabelis 1 on Saksamaa esitatud andmete alusel (Pöyry ja FEFCO andmete põhjal) arvutatud Progroupi turuosa asjaomastel turgudel aasta enne ja aasta pärast investeeringut.

Tabel 1

Progroupi turuosa kontserni tasandil asjaomastel turgudel

Turuosa (%)	2006		2011	
	Maht	Väärtus	Maht	Väärtus
Lainepaber (koguturg – Euroopa Majanduspiirkond)	[0–10]	[0–10]	[0–10]	[0–10]
Ainult vanapaberist lainepaber (kuni 150 g/m^2 testlainer ja vanapaberist lainekihipaber) (koguturg – Euroopa Majanduspiirkond)	[0–10]	[0–10]	[0–10]	[0–10]
Lainepaber (avatud turg – Euroopa Majanduspiirkond)	[0–10]	[0–10]	[0–10]	[0–10]
Lainepapp (Euroopa Majanduspiirkond)	[0–10]	[0–10]	[0–10]	[0–10]
Lainepapp (peamised tarneriigid)	[0–10]	[0–10]	[0–10]	[0–10]

(171) Kõikide arvesse võetud turupiiritluste puhul jääb Progroupi turuosa regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktis a kindlaks määratud 25 % piirmäärast tunduvalt allapoole. Ka edasise segmentimise korral kuni 130 g/m^2 ruutmeetrikaalu alusel ei ületataks asjaomase turuosa puhul 25 % piirmäära.

(172) Komisjon on seetõttu seisukohal, et kontrollitav abi **ei ületa regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktis a nimetatud piirmäära**.

6.5.2.5. **Tootmisvõimsuse kasv ja turu tulemusnäitaja**

(173) Komisjon peab kõnealust abi kontrollima ka regionaalabi suuniste punkti 68 alapunkti b alusel. Seega tuleb kontrollida, kas projektiga saavutatud tootmisvõimsus mõõdetuna vaatlusaluse toote nähtavat tarbimist käsitlevate andmete alusel on alla 5 % turu suurusest, välja arvatud juhul, kui nähtava tarbimise keskmine aastane kasvumäär viimasel viiel aastal ületab Euroopa Majanduspiirkonna SKP keskmise aastase kasvumäära.

(174) Esmalt peab komisjon vaatlusaluse toote nähtava tarbimise keskmise aastase kasvumäära põhjal kindlaks tegema, kas lainepaberiturg Euroopa Majanduspiirkonnas kahaneb ([46]).

(175) Teatamise hetkel kättesaadavad kõige uuemad näitajad hõlmasid ajavahemikku 2001–2006. Nende andmete kohaselt oli nähtava tarbimise keskmine aastane kasvumäär lainepaberi koguturul Euroopa Majanduspiirkonnas 2001.–2006. aastal 2,15 % (maht) ja 0,02 % (väärtus). Kuni 150 g/m^2 testlaineri ja vanapaberist lainekihipaberi nähtava tarbimise keskmine aastane kasvumäär oli samal ajavahemikul 3,25 % (maht) ja 1,22 % (väärtus).

(176) Kuna aastatel 2001–2006 oli SKP keskmine aastane kasvumäär ([47]) Euroopa Majanduspiirkonnas püsivhindades 1,97 % (maht) ja jooksevhindades 3,98 % (väärtus), oli nii lainepaberi kui ka kuni 150 g/m^2 testlaineri ja vanapaberist lainekihipaberi tarbimise keskmine aastane kasvumäär mahu järgi suurem, aga väärtuse järgi väiksem.

([46]) Regionaalabi suuniste joonealuses märkuses 62 on asjaomase toote nähtav tarbimine määratletud kui „toodangu ja impordi summa, millest arvatakse maha eksport". Teatamise eesmärgil kogus nähtava tarbimise andmed Pöyry.

([47]) EL 27 andmete alusel.

Maht ja/või väärtus

(177) Komisjon ei nõustu Saksamaa märkusega, et keskmine aastane kasvumäär tuleks arvutada eranditult mahu, mitte väärtuse alusel (vt põhjendused 93 ja 94). On küll tõsi, et käesoleval juhul on vaja ainult väärtuse leidmise alusel arvutada, kas regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktis b nimetatud piirmäär 5 % ületatakse, kuid üldine loobumine väärtuse arvutamisest oleks vastuolus komisjoni senise praktikaga ja nõrgendaks kontrolli tõhusust ülevõimsuse väljaselgitamisel, näiteks kui pakkumise kasv ületab nõudluse juba niigi suure kasvu ja keskmised muutuvkulud on võrreldavalt väikesed. Komisjon kontrollib seetõttu, kas projektiga saavutatud tootmisvõimsus ületab 5 % asjaomase turu suurusest.

Tootmisvõimsuse kontroll ja tootmisvõimsuse kasvu arvutamine

(178) Tootmisvõimsuse kasv arvutatakse vastavalt regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktile b osana asjaomase toote nähtavast tarbimisest, mis hõlmab vastavalt määratlusele tarneid kolmandatele isikutele ja ka lainepaberi ettevõttesiseseid tarneid.

(179) Tootmisvõimsuse kontrollimise (regionaalabi suuniste punkti 68 alapunkt b) eesmärk on takistada seda, et tootmisvõimsuse märgatav (st enam kui 5 %) kasv ilma sellekohase nõudluse kasvuta (st see jääb väiksemaks kui SKP kasvumäär Euroopa Majanduspiirkonnas) ei tooks eelkõige hindadele avalduva mõju tõttu konkurentide jaoks kaasa negatiivseid tagajärgi. See, mida loetakse tootmisvõimsuse märgatavaks kasvuks, määratakse kindlaks proportsionaalselt turumahuga. Lainepaberi puhul sõltub turumaht lõppkokkuvõttes järgmise etapi toote turu mahust, sõltumata sellest, kas see luuakse ettevõttesiseselt või kolmandate isikute poolt. Seetõttu on soovitatav mõõta saavutatud tootmisvõimsust eranditult lainepaberi avatud turu mahu alusel. Nagu eespool kirjeldatud, mõjutaks avatud turul aset leidev hinnalangus koguturu ja avatud turu vastastikuse seotuse tõttu integreeritud tootjate otsust, kas nad peaksid ettevõttesiseselt tootma või ostma, ja suurendaks kohe nõudlust avatud turul. Komisjon kontrollib seetõttu üldjuhul tootmisvõimsuse kasvu seoses koguturuga ([48]).

(180) Saksamaa selgitas, et projektiga saavutatakse igal aastal kogutootmisvõimsus 615 000 tonni lainepaberit (testlainer ja vanapaberist lainekihipaber), mis vastab väärtusele [...] miljonit eurot. Lainepaberi nähtav tarbimine Euroopa Majanduspiirkonnas moodustas Saksamaa andmetel 2006. aastal 23,363 miljonit tonni (väärtus: 9 409,76 miljonit eurot). Kuni 150 g/m^2 testlaineri ja vanapaberist lainekihipaberi nähtav tarbimine Euroopa Majanduspiirkonnas oli samal aastal 18,281 miljonit tonni (väärtus: 6 752,698 miljonit eurot).

(181) Eespool toodud andmete alusel jõutakse Propapieri projektiga Eisenhüttenstadtis tootmisvõimsuseni, mis vastab 2,6 %-le lainepaberi koguturust (väärtus: [< 3] %) või 3,4 %-le kuni 150 g/m^2 testlaineri ja vanapaberist lainekihipaberi kombineeritud turust (väärtus: [< 5] %). Selle põhjal on projektiga saavutatav tootmisvõimsus alla 5 % asjaomasest nähtavast tarbimisest (Euroopa Majanduspiirkonna tasandil).

(182) Isegi kui kasutada kõige halvema stsenaariumina Smurfit Kappas aluseks võetud kõrgemaid tootmisvõimsuse näitajaid (650 000 või 750 000 tonni aastas), **ei ületataks lainepaberi koguturul 5 % piirmäära** (vt tabel 2).

Tabel 2

Tootmisvõimsuse kasv lainepaberi koguturul (Euroopa Majanduspiirkond)

Asjaomane turg (Euroopa Majanduspiirkond)	Lainepaberi koguturg	Vanapaberist lainepaberi koguturg (kuni 150 g/m^2 testlainer ja vanapaberist lainekihipaber)
Maht 2006. aastal (tuhandetes tonnides)	*23 363*	*18 281*

([48]) Samast argumentatsioonist lähtudes jõudis komisjon samal perioodil paberisektoris tehtud investeeringute kohta samale järeldusele alljärgnevates riigiabijuhtumites: N 203/08, LIP – DE – abi ettevõtjale Papierfabrik Hamburger Spremberg GmbH & Co KG, ja SA.32063 (2011/NN), Poola – LIP – Mondi Świecie.

Asjaomane turg (Euroopa Majanduspiirkond)	Lainepaberi koguturg	Vanapaberist lainepaberi koguturg (kuni 150 g/m^2 testlainer ja vanapaberist lainekihipaber)
Väärtus 2006. aastal (tuhandetes eurodes)	*9 409 760*	*6 752 698*
Tootmisvõimsuse kasv mahu alusel (615 000 tonni puhul aastas)	2,6 %	3,4 %
Tootmisvõimsuse kasv väärtuse alusel (615 000 tonni puhul aastas)	[< 3] %	[< 5] %
Tootmisvõimsuse kasv mahu alusel (650 000 tonni puhul aastas)	2,8 %	3,6 %
Tootmisvõimsuse kasv väärtuse alusel (650 000 tonni puhul aastas)	[< 3] %	[< 5] %
Tootmisvõimsuse kasv mahu alusel (750 000 tonni puhul aastas)	3,2 %	4,1 %
Tootmisvõimsuse kasv väärtuse alusel (750 000 tonni puhul aastas)	[< 3] %	[< 5] %

(183) Kõige halvema stsenaariumi arvessevõtmiseks arvutas komisjon välja ka tootmisvõimsuse kasvu osana lainepaberi müügist avatud turul. Sellisel juhul tuleks arvesse võtta ainult investeeringuga loodud koguvõimsuse osa, mis on ette nähtud tootmiseks avatud turul müümise eesmärgil. Saksamaa väitel oli see [< 250 000] tonni aastas. Loodava tootmisvõimsuse järelejäävat osa, st [> 365 000] tonni aastas (mille Progroup peaks omandama ilma investeeringuta kolmandatelt isikutelt ja mis kujutaks seega endast tegelikult nõudlust avatud turul), kasutataks nüüd kontsernisiseselt lainepapiks edasitöötlemise eesmärgil ja see tuleks seetõttu avatud turu mahust maha arvata.

(184) Kuna lainepaberi avatud turu mahuks arvestati Euroopa Majanduspiirkonnas 2006. aastal 8,644 miljonit tonni ([49]), moodustaks projektiga saavutatav tootmisvõimsus lainepaberi avatud turu mahu osana mahu alusel ainult [< 3] % ([50]) (vt tabel 3).

(185) Esialgse teatamise hetkel ei olnud Saksamaal võimalik esitada hinnangut eranditult vanapaberist lainepaberi (st testlainer ja vanapaberist lainekihipaber) avatud turu kohta. Oma märkustes algatamisotsuse kohta selgitas Saksamaa, et selle turu maht võiks Pöyry ajalooliste andmete alusel olla 2006. aastal hinnanguliselt 6,5 miljonit tonni. See tähendaks, et tootmisvõimsuse kasv vanapaberist lainepaberi avatud turul on mahu alusel [< 3] % (vt tabel 3).

(186) Komisjon tegi ka väärtusega seotud arvutused, sealjuures tuleb märkida, et kõige halvema stsenaariumina võeti aluseks Propapieri PM2 projektiga avatud turul lisaks loodud tootmisvõimsus 285 000 tonni aastas (Smurfit Kappa eeldatud väärtus). Üheski stsenaariumis **ei ületataks lainepaberi avatud turul 5 % piirmäära** (vt tabel 3).

([49]) Lähtudes käesoleva otsuse põhjenduses 167 kirjeldatud kõige halvemast stsenaariumist.
([50]) See väärtus arvutati järgmiselt: [< 250 000] tonni aastas/(8 600 000 tonni aastas – [> 365 000] tonni aastas).

Tabel 3

Tootmisvõimsuse kasv lainepaberi avatud turul (Euroopa Majanduspiirkond)

Asjaomane turg (Euroopa Majanduspiirkond)	Lainepaberi avatud turg	Vanapaberist lainepaberi avatud turg (kuni 150 g/m^2 testlainer ja vanapaberist lainekihipaber)
Maht 2006. aastal (tuhandetes tonnides)	*8 644*	*6 500*
Väärtus 2006. aastal (tuhandetes eurodes)	*3 481 611*	*2 400 990*
Tootmisvõimsuse kasv mahu alusel (150 000 tonni puhul aastas)	[< 3] %	[< 3] %
Tootmisvõimsuse kasv väärtuse alusel (150 000 tonni puhul aastas)	[< 3] %	[< 3] %
Tootmisvõimsuse kasv mahu alusel (285 000 tonni puhul aastas)	[< 5] %	[< 5] %
Tootmisvõimsuse kasv väärtuse alusel (285 000 tonni puhul aastas)	[< 3] %	[< 5] %

(187) Komisjon lükkab tagasi kaebuse esitaja väljapakutud ümberpaiknemise mõju teooria (vt põhjendused 56 ja 57), mille kohaselt tuleb vabanenud tootmisvõimsus, st tootmisvõimsus, mida Progroup ei hangi enam avatud turult, liita lainepaberitoodangule, mida Progroup müüb avatud turul, et oleks võimalik arvutada tootmisvõimsus, mis Propapieri investeeringuga avatud turul saavutatakse. Selline stsenaarium (kohaldades tootmisvõimsuse kasvu 525 000 tonni aastas) suurendaks küll tootmisvõimsust üle 5 %, kuid niisugune meetod, nagu selgitab ka Saksamaa, lubaks järeldada, et tootmisvõimsuse kasv avatud turul ja koguturul on võrdne. Kasv oleks võrdne isegi siis, kui Propapier ei pakuks avatud turul üldse lainepaberit ja kasutaks kogu oma uue toodangu ära ettevõttes endas. Viimati nimetatud juhul ei tuleks lainepaberiturgu regionaalabi suuniste punkti 68 kohase kontrolli eesmärgil üldse arvesse võtta, sest turul ei müüdaks toodetud lainepaberit, vaid ainult järgmise etapi toodet (lainepapp).

(188) Lisaks pärineb Smurfit Kappa edastatud Exceli fail 2008. aasta juunist, kuid komisjon võib kasutada ainult fakte, aruandeid ja muid andmeid, mis oleksid olnud talle kättesaadavad enne komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse heakskiitmise kuupäeva, st enne 2. aprilli 2008. Isegi kui dokument sisaldab mõningaid andmeid 2007. aasta uuringust (Henry Poole Consulting, vt joonealune märkus 15), põhinevad arvutused eeldustel ja muudel andmetel, mis ei tundu pärinevat otse sellest uuringust.

(189) Järgmise etapi tootega (lainepapp) projekti tulemusena tootmisvõimsust ei saavutata; eesmärk on eranditult lainepaberi tootmine (lainepapi tootmisvõimsuse kasv: 0 %). Järelikult **ei ületata lainepapi puhul regionaalabi suuniste punkti 68 alapunkti b kohast 5 % piirmäära**.

(190) Üldjäreldusena on komisjon eeltoodud selgituste alusel arvamusel, et Propapieri PM2 projektiga saavutatav tootmisvõimsus moodustab asjaomasel turul alla 5 % ja järelikult **ei loo kontrollitav abi olukorda, kus regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktis b kindlaks määratud piirmäär asjaomaste toodete puhul ületatakse**.

Struktuurne ülevõimsus

(191) Nagu punktis 60 selgitatud, oli Smurfit Kappa seisukohal, et lainepaberiturg võitles aastatel 2001–2006 struktuurse ülevõimsusega ja sektori uuteks investeeringuteks mõeldud riigiabi suurendas seda ülevõimsust veelgi. Komisjon kontrollib neid väiteid, isegi kui regionaalabi suuniste punkti 68 alapunkti b kohase kontrolli tulemused näitavad, et märgatavat tootmisvõimsuse kasvu struktuurse ülevõimsusega turul ei teki.

(192) Smurfit Kappa põhines oma argumentatsioonis London Economicsi 2007. aasta uuringule, mille kohaselt oli tootmisvõimsuse rakendusaste ajavahemikul 2003–2005 alla 90 % ja ajavahemikul 2006–2007 oleks väärtus jäänud alla 90 % ka juhul, kui sektoris ei oleks tootmisvõimsust seisma pandud. Saksamaa seevastu väidab, et see seismapanek puudutas peamiselt vanu ja ebatõhusaid masinaid ([51]). ECA aruandes väidetakse, et nende töö lõpetamine tulenes suures osas nõudluse ja tehniliste standardite loomulikest muutustest ning mastaabisäästu poole püüdlemisest; masinate väljavahetamise vajaduse põhjus oli 1) tootmistehnoloogia muutumine, 2) standardimisprotsesside edasiarendamine sektoris ja 3) potentsiaalne kulude kokkuhoid suuremate masinate mastaabisäästu tulemusena. Seetõttu lükkas Saksamaa tagasi Smurfit Kappa väite, nagu oleks lõpetamine olnud sektori teadlik otsus, et taastada turul pakkumise ja nõudluse tasakaal.

(193) Komisjoni sõnul näitas 2007. aasta sõltumatu uuring (Deutsche Banki uuring) tõepoolest, et Smurfit Kappa lainepaberitehaste sulgemise eesmärk oli tema varabaasi kvaliteedi parandamine. Uuringus osutatakse veel sellele, et uus tootmisvõimsus on vajalik nõudluse rahuldamiseks aastatel 2009–2012 (viidates Mondi, Progroupi ja SAICA uutele investeeringutele) ja et vaatamata tootmisvõimsuse kasvule 2009. aastal jääb rakendusaste usaldusväärsele tasemele ([52]).

(194) Komisjon leiab seetõttu, et puuduvad veenvad tõendid selle kohta, nagu suurendaks Propapierile antud abi olemasolevat struktuurset ülevõimsust lainepaberiturul. Smurfit Kappa esitatud näitajad ülevõimsuse kohta puudutavad põhiliselt investeeringueelset aega, samal ajal kui komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsuse hetkel kättesaadavad prognoosid, sealhulgas sõltumatu uuring (Deutsche Bank), kajastavad nõudluse kasvu alates 2007. aastast. Komisjon on igal juhul võtnud arvesse nõudluse suhtelist (väärtusel põhinevat) vähenemist aastatel 2001–2006, arvutades saavutatava uue tootmisvõimsuse osakaalu asjaomasel turul vastavalt regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktile b.

6.5.3. JÄRELDUS SELLE KOHTA, KAS ÜKSIKASJALIK KONTROLLIMINE ON VAJALIK KOOSKÕLAS KOMISJONI TEATISEGA ULATUSLIKELE INVESTEERIMISPROJEKTIDELE ANTAVA REGIONAALABI SÜVAHINDAMISE KRITEERIUMIDE KOHTA

(195) Regionaalabi suunistes on ette nähtud, et juhtudel, kui regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktides a ja b sätestatud piirmäärasid ületatakse, võib komisjon investeeringuteks ettenähtud regionaalabi heaks kiita alles pärast üksikasjalikku kontrollimist, mis järgneb asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse algatamisele, kontrollides, et abi oleks vajalik investeeringule ergutava mõju avaldamiseks ning et abimeetmest saadav kasu ületaks konkurentsimoonutuste mõju ja kahjustava mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele. Komisjon märgib, et regionaalabi suuniste punkti 68 piirmäärasid käesolevas asjas ei ületata, st üksikasjalik kontrollimine vastavalt komisjoni teatisele ulatuslikele investeerimisprojektidele antava regionaalabi süvahindamise kriteeriumide kohta ([53]) ei ole vajalik. Komisjon peab sellele vaatamata tõendama, et abi mõju piirkondlikele investeeringutele kaalub igal juhul üles võimaliku negatiivse mõju kaubandusele ja konkurentsile.

6.5.4. ABI POSITIIVSE JA NEGATIIVSE MÕJU KAALUMINE

(196) Komisjon märgib, et ergutavat mõju puudutavad nõuded vastavalt regionaalabi suuniste punktile 38 on täidetud.

([51]) ECA aruandes on öeldud, et paberimasinad, mis pandi Euroopas aastatel 2000–2007 seisma, olid keskmiselt 51 aastat vanad (lk 55 ja lisa 2).

([52]) „Sektori rakendusaste on oluline näitaja selle kohta, kui usaldusväärsed on turutingimused, ja annab teavet tootehindade liikumise kohta. Eelmisel aastal oli rakendusaste Euroopas 92 % ja järgmisel kahel aastal oodatakse selle kasvu [...]. Usaldusväärne nõudluse kasv koos piiratud uue pakkumisega muudab turu tõhusamaks." (Deutsche Banki uuring, lk 19).

([53]) ELT C 223, 16.9.2009, lk 3.

Lisaks leiab komisjon, et kohtu kinnitusel võib komisjon ergutava mõju hindamise alusena viidata kronoloogilist laadi asjaolule ([54]). Komisjon on seetõttu seisukohal, et abil oli investeeringule ergutav mõju ja abi soodustas investeeringu positiivset panust abistatava piirkonna arengusse.

(197) Regionaalabi suunistes on ette nähtud, et regionaalabi saab mängida olulist rolli ainult siis, kui seda kasutatakse säästlikult ja proportsionaalselt ning kui see koondatakse Euroopa Liidu kõige ebasoodsamas olukorras olevatesse piirkondadesse. Lubatud abi piirmäärad peaksid kajastama asjaomaste piirkondade arengut mõjutavate probleemide suhtelist tõsidust. Lisaks peavad vähem soodsas olukorras piirkonna arendamiseks antava abi eelised üles kaaluma abist põhjustatud konkurentsimoonutused.

(198) Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt võib komisjon nõustuda konkurentsimoonutuste ja kaubanduse kahjustamisega, et soodustada rahastamiskõlblike piirkondade regionaalarengut vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktile a. Toetatava investeeringu positiivsele mõjule omistatav kaal on kõige ebasoodsamas olukorras olevate piirkondade puhul Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a tähenduses suurem kui Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaldamisalasse kuuluvates piirkondades.

(199) Projektile kohaldatava abi ülemmäära 12,30 % brutotoetusekvivalendist kohta kehtisid regionaalabi tüüppiirmäärade vähendamise nõuded vastavalt regionaalabi suuniste punktile 67 ja see ei ületa kehtivat piirkondlikku abi ülemmäära. Seetõttu võib seda käsitada proportsionaalsena leevendatavate puuduste suhtes Brandenburgi piirkonnas, mis oli asjaomasel ajahetkel Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a kohaselt regionaalabi jaoks kõlblik.

(200) Olles kindlaks teinud, et abi soodustab investeeringu tegemist asjaomases piirkonnas ja et see on proportsionaalne, tuleb kaaluda abi positiivset ja negatiivset mõju.

(201) 150 otsese ja 450 kaudse töökoha loomise ning tööstusbaasi laiendamise kaudu asjaomases piirkonnas aitab toetatav investeering kaasa piirkondlikule arengule piirkonnas, mis oli Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a kohaselt regionaalabi jaoks kõlblik. Komisjon märgib, et abisumma loodud töökoha kohta (ligikaudu 300 000 eurot iga loodud otsese töökoha kohta, aga üksnes 75 000 eurot iga loodud otsese ja kaudse töökoha kohta) ei ole üleliia suur võrreldes sarnaste kapitalimahukatele investeeringutele regionaalabi andmise juhtumitega paberisektoris, kus kehtis sama regionaalabi tüüppiirmäär 30 % ([55]).

(202) Abi ei põhjusta abisaaja turgu valitseva seisundi teket ega tugevdamist ja investeeringuga saavutatud tootmisvõimsuse mõju asjaomastele tooteturgudele on piiratud. Investeeringut ja abi andmist käsitlevate otsuste tegemise ajal ei olnud alust kindlaks teha või oodata, et investeeringu lõpetamise ajal võideldakse neil turgudel struktuurse ülevõimsusega.

(203) Kuna abi ei ületa ulatuslikele investeerimisprojektidele antava abi vähendatud osakaalu ülemmäära kooskõlas regionaalabi suuniste ja ajavahemikuks 2007–2013 heakskiidetud Saksamaa regionaalabi kaardiga, on komisjon seisukohal, et abi ei kahjusta kaubandust üleliia viisil, mis on siseturuga kokkusobimatu. Komisjon märgib eelkõige, et ametliku uurimismenetluse käigus esitatud märkustes ei olnud märke sellest, et investeerimisprojekt oleks ilma abita ellu viidud Euroopa Liidu teises piirkonnas, kus kuuluks kohaldamisele suurem või samaväärne abi ülemmäär. Lisaks ei ole mingeid viiteid selle kohta, et abi oleks ajendanud Propapieri viima oma äritegevuse üle teistesse piirkondadesse või sulgema tootmisüksusi teistes piirkondades, mis on võrreldavas või halvemas sotsiaal-majanduslikus olukorras kui toetust saanud piirkond, kuhu Propapier investeeringu tegi.

(204) Kokkuvõtteks märgib komisjon, et Saksamaa on tõendanud, et Propapieri PM2 projekt aitab kaasa ühtekuuluvuseesmärgi – üldhuvi pakkuva eesmärgi – saavutamisele ja see viidi ellu ühtse regionaalarengu strateegia raames. Toetatud investeering soodustab suurel määral asjaomase piirkonna sotsiaal-majandusliku olukorra parandamist ja arengut, pidades silmas eelkõige selle mõju tööhõivele, tulu teenimisele ja tööstusbaasi laiendamisele. Projekti liiki ja suurust silmas pidades on komisjon seisukohal, et abi ei too kaasa lubamatuid konkurentsimoonutusi ega mõju kaubandusele.

(205) Eeltoodud selgituste valguses teeb komisjon järelduse, et abimeetmest saadav kasu kaalub üles konkurentsi-

([54]) Esimese Astme Kohtu 14. jaanuar 2009. aasta otsus kohtuasjas T-162/06: Kronoply *vs.* komisjon (EKL 2009), punkt 80.

([55]) Vrd riigiabijuhtumid N 203/08, LIP – DE – abi ettevõtjale Papierfabrik Hamburger Spremberg GmbH & Co KG (abi summas ligikaudu 183 000 eurot loodud otsese töökoha kohta; 200 otsest töökohta; kaudsete töökohtade arvu ei ole märgitud), ja N 865/06, LIP – DE – abi ettevõtjale Projektgesellschaft Papierfabrik Adolf Jass Schwarza GmbH (abi summas ligikaudu 367 000 EUR loodud otsese töökoha kohta; 100 otsest ja 100 kaudset töökohta).

moonutused ja kahjustava mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele.

7. **JÄRELDUS**

Komisjon on seisukohal, et Saksamaa andis Propapier PM2 GmbH toetuseks abi ebaseaduslikult vastuolus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikega 3. Komisjon teeb sellele vaatamata järelduse, et abi vastab regionaalabi suuniste standardkriteeriumidele, ei tekita olukorda, kus asjaomaste toodete puhul ületatakse regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktide a ja b piirmäärasid, abil on ergutav mõju ja abi on leevendatava piirkondliku halvemusega võrreldes proportsionaalne. Lisaks on komisjon seisukohal, et abist saadav kasu kaalub üles konkurentsimoonutused ja kahjustava mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele. Komisjon teeb seetõttu järelduse, et abi on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a tähenduses siseturuga kokkusobiv,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE.

Artikkel 1

Saksamaa antud riigiabi Propapier PM2 GmbH toetuseks summas 43 415 903 eurot (diskonteeritud summa) on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a kohaselt siseturuga kokkusobiv.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Saksamaa Liitvabariigile.

Brüssel, 1. oktoober 2014

Komisjoni nimel

asepresident

Joaquín ALMUNIA